

ELOFIZETÉS

HÉLYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 3 k. 40 L.

HÍRDETÉSEK:

4-készséges polt sor egyszer 20 Hl,
minden következőnél 16 Hlár.

Nyitási polt sor 40 Hlár.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, április 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- Budapesti bankok vidéken.
- A földművelési költségvetés.
- Hol végezték ki a vértanukat?
- Az utolsó tanácskozások.
- Ujabb botrány Groedeléknél.
- Turk-Mariska munkában.
- Fél évig húzódó lovagias ügy.
- Pálmay Ilka rajongója.

Tovább kutatunk . . .

Arad, április 28.

Legendák, tündérmesék érzéseire volna szükség. Az árva fiú sejtmeire, amelyek elvezetik őt az elvesztett szüle sirjához. A passzió-virágra, amely a szenvedések mezején nő ki s vezeti nyomra a bucsujárókat. Füre, amely elevenebben zöldül a hősök tetemei fölött. Alomlátásra, lázas vízióra, amely igaz utat jelöl ki a tévelygőknek, akik már-már csüggedten ássák a földet, amelyben csontokat keresnek.

De hát legendák nincsenek s az álmok csálnak. A tapogató kutatás, a tudomány s a hazafiak energiája fog össze, hogy a vértanuknak hőhértette csontjait megtalálja. Nemcsak azért teszik, hogy hatvan-két esztendő óta pihenő halottaknak új sírokat adjanak. A mikor Hellász, vagy Róma nyomait, köveit és fegyvereit ássák ki a földből, azzal együtt a görög kultúra és a római nagyság egy-egy darabját hozzák a napfényre. A vértanuk csontjaival, ha azok előkerülnek, a szabadságharc dicsősége fog új fényben előragyogni. A vértanuk

iránt való kegyelet, az ő nagyságuk, hősi voltuk megbecsülése lesz ezzel teljessé. A földben rejtőző holttestek kihozatala a nemzetnek, ma még nem eléggé lobogó, a szivekben lappangó érzéseit fogja kiszabadítani, hogy örök lánggá váljék.

Ezért illeti a legnagyobb elismerés, a tetteire buzdító dicséret első sorban azokat, akik ezt a nemzeti kötelességet fölismerték, akiknek a fáradtságos munkája az első ásókat a vesztőhely tájára vitette. Varjassy Árpád, az aradi Kölcsey-egyesület elnöke szerezte meg a nemes elsőséget ebben a nemzeti munkában. Hasonlatos az ő buzgalma Thaly Kálmánéhoz, aki nem szünt meg lelkesíteni és cselekedni, amíg Rákóczy Ferenc fejedelem és társainak tetemei hazai földre nem jutottak. Mint az öreg kurucnak, a mi Varjassy Árpádunknak is az lesz legjobban eső jutalma s bizonyára életének legfenségesebb napja, ha az ő kezdete munka eredményeként a hősök holtteste előkerül és az ország kegyeletéhez illő sirboltban fog helyet váltani.

És hasonló dicséret illeti a tudós Török Aurél tanárt és azokat a hazafiakat, akik Aradra jöttek, hogy, mint a vértanuk kivégzésének szemtanúi, emlékezetüket a kutató vállalkozás segítségéül adják. Az ő közreműködésüknél nem kevésbé tiszteletre méltó a derék morva doktor, Waschek, a ki idegen nemzet fia, de kötelességet érez azzal az országgal

szemben, a mely hősei kultuszának akar eleget tenni.

Ujra vájják a földet a vár táján, a zsigmondházi töltés hosszában a tévelygő ásók. Nehéz, kitartást kívánó munka vár rájuk. Az a kétkedés is beléjük akaszodik: vajjon nem vittek el valamennyi holttestet a kivégzés után? Ha ott maradtak: hatvan-két esztendő esője, vizáradása, kukorica-ültetése, szántás-vetése minden nyomot elborított. A szemtanuk öreg emberek, a kiknek emlékezetét hatvanegy esztendő alatt ép annyira szántották-vetették az események, gondok, magánügyek. Az előadások szinte annyifelé ágazó, a hányan vannak; s egészen ellentétes azzal, a mit a kivégzés helye felől eddig tartottak, régi már elhunyt szemtanuk előadásai alapján leszögeztek. Szinte csak találgatás, a mit az ő vallomásaik után tenni lehet.

Mégis: ez a munka nem lehet eredménytelen. Legendás érzések nincsenek, de az erős akarat, kellő okosság segítségével eléri az eredményt. Aradvárosa pedig, a mely eddig is annyit előlegezett a nemzetnek a vértanuk kegyeletere iránt való kötelesség lerovásában, tovább is, minden erejével támogatni fogja ezt a kutatást, a vesztőhely ásatásait. Ha csatamezőn estek volna el, a dicsőség környezetében s úgy tünt volna el holttestük, mint Petőfié, talán nem lenne olyan erős a nemzet vágya, hogy a holttestüket előtálálja. De ép azért, mert a halálukat okozó jogtalan-

Mojzes uram kacsája.

Irta: Kuncz Jenő dr.

A faluvégi kovácsműhely izmos marku gazdája, Sистерics uram, pörölyét lassu, kimért, de annál hatalmasabb ütésekkel mélyeszté az üllőre szoritott tüzes vasra, amit az inas gyerek tartott a nagy fogóval; a tüzes vas-szilánkok jobbra-balra repkedtek, olyik egész a szederfáig, ahol az apró majorság kapargált, tipegett, topogott.

Mojzes István uram, a félhelyes gazda, aki a műhely előtt állott, nem igen juthatott szóhoz a hangos munka mián; pedig szemmel látható volt, hogy nem hiába tette meg az utat a falu tulsó végéről, ahol a gazdasor volt, a kovácsműhelyig. Torkának többszöri köszörlése, egynémely köhögések igen világosan jelezték, hogy szeretne beszélni.

Egyszer aztán lecsuszott a fogó meg a vas az üllőről; egy nagyobb vas-szilánk a baromfiak közé röpült, hol is egy torkos kacsza sebtén bekapta nagy vesztére, mert a tüzes vas azon mód kilyukasztotta a begyét s már ismét ott sistergett a kis pocsolyában, a kacsza pedig nyomban felfordult.

A két férfi a torkos állatra meresztette szeméit s a majszter elfeledkezett a pofonról, a mi az inasgyerekeknek kijárt volna, amiért hogy a fogó, meg a vas lecsuszott.

— No né! a fene látott ilyet! szörnyükdék a helység kalapácsa, miközben kilépett a

műhely elé, bőrkötényébe törülgetve izzadt tenyerét.

— Tedd vissza a tűzbe, — szolt vissza a gyerekeknek — aztán fujtasd.

Mojzes István azalatt felemelte a holt állatot.

— Kár érte. Milyen nehéz, — szolt szakértően s előrántván két pilingás kését, nyomban átvágta a kacsza nyakszirtjét, hogy a vére kiesorogjon. A kovács bolygatva helyeselte a műtétet, csak azt sajnálván, hogy nincs kéznél tányér, amibe a vért fel lehessen fogni.

Mikor aztán már nem csepegett, oda adta István a kacsát a kovácsnak.

— Jó étvágyat hozzá majszter!

— Étvágy iszen volna, — adta vissza a szót emez, — de hát ebben a fertelmes drágaságban csak nem eszik rendes ember récepecsenyét, mikor még csak bucsu sincs.

— Az már igaz, — hagyta helyben István gazda, — magukfajta embernek mostanában csak krumpli való. De majszter, gondoltam valamit. El kéne adni.

— Már ki venné meg az esett állatot?

— Tán csak akad!

— Aztán mit kapna érte az ember?

— Talán ötven krajcárt!

— Vagy hamincat!

— Nohát én adok érte harmincötöt!

— Harmincöt krajcárt? Egy nehéz, kó-

vér kacsáért? Már hova gondol? Megér az nyolevan krajcárt is. Kivált kendnek, aki látta,

hogyan történt.

— No, nem bánom, adok érte negyvenet, de többet egy fityingt se!

— Aztán minek kendnek az a réce? peccenyére fáj a foga ilyenkor, mikor csak krumplit ehetik a félhelyes ember is?

— Minek?! hát izé... elviszem Bécsbe!

— Hová?

— Bécsbe a fiannak, a Miskának. Hisz tudja majsztram, hogy ott szolgál a tizenkilencnél az Alizer kaszárnyában. Ott.

— Meg akarja látogatni?

— Meg. Azért is jöttem, mert tudom, hogy majsztram járt arra. Mondok megmondhatná, hány nap alatt lehetne megjárni az utat?

— Gyalog?

— Az ördögöt gyalog! Gözösön!

— Hát egy nap is megfordulhat kend, ha hajnalban indul. Mert kilenc órára ott van, este meg kilenckor indulhat vissza, aztán hajnalban megint itthon lehet.

— Az finomul volna, — vigadozott István gazda, — de hát biletát odáig adnak, meg vizsgálja is idáig?

— Persze!

— No hát akkor megyek is a hajnalival. Most ismét nagyobb torokköszörlés következett, amíg a kovács türelmesen hallgatott, tudván, hogy most már a szó ujfent a récére terelődik.

— Hát odaadja? — kezdte István gazda.

— No nem bánom! Kendnek odaadom ötven krajcárért.

— Hát Isten neki! Itt a pénz, — szolt az

ság és kegyetlen gőg nekik a gyalázat formáit szánta, sirjukat a megbélyegző jelentelenséggel sujtotta: ezért kötelessége a nemzetnek, hogy a miképpen emléküket a gyalázatból megváltotta és dicsőségbe öltöztette, pihenésüket is szabadítsa föl a jeltelenségből s a kivégzés után lefolyt alkonyi elföldelés után hatvankét évvel az egész nemzet gyásza tegye új, ragyogó sírhelyre a haza vértanuit.

Ma már arról a művészi alkotásról is lehet beszélni, amely a vértanuk hamvainak elhelyezésére, a kivégzés helyének megjelölésére fog szolgálni. Az Aradi Közlöny husvéti számában az ország első művészei, szobrászai és építői azt a véleményüket adták közre, hogy a mauzoleumra országos pályázatot hirdessenek, minden előírás, megkötöttség nélkül. Örülünk, hogy ez a kívánság érvényesülni fog. Magyarország tervező-művészei aligha állottak szebb, több gondolattal bíró feladat előtt, mint amint a vesztőhely mauzoleumának tervezése jelent. S bizunk benne, hogy a pályázat eredményeül olyan alkotás fog a vesztőhelyre kerülni, amely méltón hirdeti az ország örök gyászát és rajongását a halhatatlanok emléke, történelmi jelentősége iránt.

VÁROS ÉS MEGYE.

A hadügyi kiadások fokozása ellen. Versec város közönsége a következő feliratot küldötte a képviselőházhoz: Mélyen tisztelt Képviselőház! A hadvezetőség a hadsereg fokozatos fejlesztése és a béke fenntartása érdekében a múltban is, de különösen most jelenleg oly követelésekkel áll az ország elé, mely követelések az évi költségvetést érzékenyen sujtják és ha még jövőben is nagyobb mérvben fogják igénybe venni az ország áldozatkészességét, az adózó polgárságra oly nyomasztó terheket fognak róni, melyek utóvégre elviselhetetlenekké válnak. Ezen fenti okból Versec város tör-

vényhatósági bizottsága 1911. évi március hó 30-án tartott rendes havi közgyűlésében szöbbséggel határozatilag kimondta, hogy a közös hadügyi kormány által kért katonai tulkövetelések ellen tiltakozó felterjesztést intézzen a magyar országgyűlés mélyen tisztelt képviselőházához. A midőn az erre vonatkozó közgyűlési határozat jegyzőkönyvi kivonatát mellékeljük, mély tisztelettel kérjük a tisztelt képviselőházat, miszerint e tiltakozó szavakat figyelembe véve a hadügyi kormány által támasztott tulköveteléseket elutasítani méltóztatásék. Rezucha István dr. s. k. polgármester. — A város megküldötte Arad városának is ezt a feliratot pártolás céljából.

Budapesti bankok vidéken.

Arad április 28.

Hosszu esztendőök multak el addig, amig a fővárosi pénzüzetek irányítói ráeszméltek arra, hogy érdemes a vidékkel is törődni, sőt érdemes a vidékkel való összeköttetést ápolni és fejleszteni. Hosszu esztendőökig a budapesti nagy és előkelő bankok Budapestre várták a vidéki üzletek sült galambjait és egészen természetesen találták, hogyha a vidéken valamely városnak nagyobb kölcsönre van szüksége, ha a vidéken a vasutat építenek, ha a vidéken hitelt keresnek, hogy közvetlenül hozzájuk forduljanak, mert hiszen a vidéki pénzüzetek ereje nem volt elég nagyobb pénzügyi tranzakciók lebonyolítására. Ez a helyzet azonban megváltozott, mert ma már a vidék ilyen kérdésekben sokkal kevésbé szorul a fővárosi nagy pénzüzetekre, mint azelőtt.

A vidéken ma már igazán tőkeerős és ekezpanziv erejű pénzüzetek állnak a hitel-igények rendelkezésére. Az aradi pénzüzeteknek például 40 millió korona saját tőkájuk és 70 millió korona betétjük van. A vidéki pénzüzetek vezetése olyan revelláción ment keresztül az utóbbi esztendőökben, hogy a pesti banknagyságok szükségesnek ítélték, hogy a tőlük eltávolodó vidékhez közeledjenek. Eleinte ugyan próbálták ezt a közeledést másképp pótolni, például hírlaptámadások által. Hiszen

egy igen tekintélyes fővárosi lapban cikk jelent meg egy izben, amely hevesen felhánytorgatta, hogy egyik vidéki pénzüzetet budapesti házra is mert kölcsönt adni. Ez a főbenjáró bűn százötven soros cikket provokált abban a fővárosi lapban. Pedig igazán semmi köze senkinek ahhoz, hogy melyik pénzüzetet hol és milyen módon köt üzleteket, ha az üzlet tisztességes, ha reális és ha a közérdekbe nem ütközik. A pesti bankok azonban nem álltak meg a cikkezésnél, hanem továbbmenve, fiókokat kezdtek alapítani a vidéken. Jól jegyezzük meg, filiálékat, fiókokat és nem bankokat.

Ez pedig nagy különbség. Mert ha az a pesti intézet a helyi piacon életre hív egy új bankot, pénzüzetet, akkor természetesen annak az intézetnek az igazgatóságába be kell vennie egy csomó helyi kapacitást, annak az intézetnek részvénytőkéjéhez hozzá kell kapcsolni valamelyes helyi érdekeltséget, annak az intézetnek a tisztviselői karába bele kell venni egy pár odaváló tisztviselőt, annak az intézetnek működését a helyi szükségletekhez is hozzá kell illeszteni és annak az intézetnek a jövedelméből helyi célokra, jótékonyásra is kell adni évente pár száz koronát. Ez azonban nem kell a pesti banknagyságoknak, ők nem ilyen vállalatokat alapítanak, hanem egész egyszerűen fiókokat létesítenek.

Nos, az ilyen fiókok nem törődnek annak a városnak az érdekeivel, ahol pénzt keresnek és üzleteket csinálnak, nem törődnek közcélokkal, de nem is kell, hogy törődjenek, mert egy érdek irányadó, a nagy, hatalmas, gőgös pesti anyaintézet érdeke és a többi bliktri. Ezek a bankfiókok nem csinálnak egyebet, mint megszerzik a vidéki üzleteket és a hasznot elviszik Budapestre. Ilyen bankfiókokra igazán nincs szükség és ilyen bankfiókot nem kérünk. A vidéki pénzüzetek és azok a fővárosi intézetek, melyek nem ezt a rendszert követik, igen helyesen teszik, ha valóságos szövetkezést létesítenek az olyan fővárosi pénzüzetek ellen, amelyek a bankfiókok révén a vidéki üzletek hasznát össze akarják harácsolni.

őreg s előkotorászván a lajbizsebből egy koronát, a majszer markába nyomta. Aztán elvette a kacsát, fejét a szárnya alá dugta és elköszönt.

— Szerencsés utat, — dönögte utánna a kovács, — jó étvágyat a pecsenyéhez!

— Már, hogy én? én ennék ebből! Olyan nincs! esett állat nem kell. Mikor enném, mindig a tüzes vasat érezném a gyomromban.

Azzal elballagott.

A kacsát megsütötte az asszony, aztán a tarisznyába gyömöszölte némely kenyérke és szalonna mellé, ami ilyen nagy utra ugyan csak elkelt. Hajnalban pedig Mojzes gazda már vagy egy félórával a vonat jelzése előtt dörömbözött a vasuti pénztáros ablakán.

Mikor a vonat megérkezett, felehelődött a vasuti kocsiba s egyik kezével a kacsát a tarisznyában, a másikkal a билетát a lajbizsebben szorongatta. Majd világosodván, előkerült a szalonna meg a kenyér, ami főtöstökömre el is fogott Bruckig.

Soktornyú Bécs városát méltó megilletődéssel pillantotta meg Mojzes István. A vasuti töltés mentén egrecérozó katonák közt váltig a fiát nézegette, de hát olyan sebesen szaladt a fránya gőzös, hogy nem ösmerhette fel.

Lekászolódván, a füstös indóházból csak arra tartott, amerre a legtöbb ember tolongott; ki is jutott szerencsésen. De most aztán merre?

A Miska címét még otthon felírták jó öreg betűkkel egy cédulára: azt szorongatta a kezében, mikor egy sisakos, tűzoltó forma katonát meglátott. Illemtudó kalapbillentéssel lé-

pett oda s a cédula, meg némi Alizer kasszárnya emlegetése nyomán meg is szólalt a sisakos vitéz, de köszönet nem volt abban. Német szóra nem hajlott az öreg füle; mutogatásra fogták hát a dolgot mindaketten. Ez már jobban ment és István gazda hamarosan megsajdította, hogy elsőbe csak egyenesen, völgynek kell menni, aztán meg majd balra.

Hát ugy is lett.

Sokféle alkalmatlan sineken ábtorkálva, sipoló, tülkölő, csengető alkalmatosság közt átvérgődve, éppen a sisakos ur által mutatott utca torkának tartott, amikor se szó, se beszéd: megint egy másforma vitéz alak — de már ez többet magával volt — állította meg.

István megvakarta a füle tövét, ami nála a nagy gondolkodást jelentette, de sehogy se tudta megérteni, hogy mit akarnak.

Azok meg már a tarisznyája felé nyuládoztak, ahol a káca szunnyadt. Majd, hogy összekülömbözés nem lett a dologból, mikor egy jószívűnek látszó ur, akin meglátszott rögtön, hogy jó magyar, mert negyvennyolcas, — ez a numerus ékeskedvén a sapkáján — István gazda nem csekély öröme, magyar szóval fordult szorongatott fejéhez.

— Atyafi, ezek fináncok ám!

— Fináncok? — szóljt ijedten az öreg s szivdobogással gondolt arra a kis szűz dohányra, ami odahaza, a szalmazsákban volt.

— Persze csak fináncok. Azt akarják tudni kendtől, nincs-e valami ételnemű magánál, mert azért fizetni kell, ha itt a lineán beviszik a városba.

— Ahán! Ezek hát a récét szaglásszák,

gondolta István, azzal intett a negyvennyolcasnak, hogy van ám ételnemű, de abból ugyan nem eszik a bécsi finánc, hogy ő azért még fizessen is!

— Már pedig másképp be nem viheti kend.

— Iszen a fiamnak hoztam!

— Az mindegy!

— No hát, ha mindegy is, azért mégse fizetek vámot egy récéért, de beviszem! — mondá és ballagott visszafelé.

A negyvennyolcas magyarázgatta a fináncoknak az ügyet, aztán onnan a sarokról mosolyogva nézték a dűnyögő parasztot. Az pedig visszament vagy ötven lépést a vasut felé, ott egy lámpás vasalásra letelepedett, kibontotta a sok papirosból a kacsát és elővevén két pilingájú kését, hamisítatlan étvágygyal elfogyasztotta. Amazok tulról csak nézték, nézték, mignem elfogyott a hus. A csontokat István gazda szépen becsavarta a papirosokba újra és visszarakta a tarisznyába. Ez jó lesz a kutyának.

Azután nagy pöffeszkedve, mint aki jól végezte dolgát, keresztül sétált a sorompón; a fináncok újra elfogták, hogy hol a káca? A negyvennyolcas magyarázta; István gazda meg nagy méltósággal a gyomra tájékára mutatott bütykös hüvelykujjával és csak annyit mondott, hogy:

— Itt!

Azután ment büszkén tovább azzal a gőgös öntudattal, hogy bevitt egy rucát Bécs városába a finánc szemelättára és mégse fizetett vámot a németnek.

A földművelési költségvetés.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, április 28.

A képviselőházban ma folytatták a földművelésügyi tárca költségvetésének tárgyalását, amely az előjelek szerint sokkal tovább fog tartani, mint eleinte remélni lehetett. Az ellenzék részéről ma Pajzs Gyula mondott hosszabb beszédet, míg a horvátok szónoka Turkovics dr. magyar nyelven ismertette a horvátok követeléseit.

A képviselőház mai üléséről részletes tudósításunk a következő:

Az elnöki székben Berzeviczy Albert ült.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után folytatták a földművelésügyi tárca költségvetésének általános vitáját.

Pajzs Gyula Kossuth-párti azt fejtegette, hogy Magyarország közgazdaságának jövője a szerint fog fejlődni, ahogy a magyar mezőgazdaság mai helyzetét irányítjuk. Bár nem ért egyet a földművelésügyi miniszter politikájával, örömmel látja, hogy helyes gazdasági alapon áll.

Örömmel hallotta az előadó beszédéből, hogy a kormány folytatta a telepítési akciót, de a költségvetésben ennek semmi nyoma. Pedig a telepítési akció nagyon fontos. Az önálló nemzeti vámberendezéshez hosszú időn keresztül nagyon kevés reményünk lehet, éppen ezért ki kell használnunk azt a kevés előnyt, amit a közös vámterület számunkra magában rejt. Fokozni kell a termelést minden irányban.

Rámutatott arra a megdöbbentő különbségre, amely az egyes európai országok termelése közt fennáll. Különösen feltűnő ez a különbség Magyarország és Németország termelése közt. Ha sokáig fennmarad ez a különbség, Magyarország elveszti mezőgazdasági jelentőségét. (Ugy van! a baloldalon.)

Az ország termelőképességére nézve nem a nagybirtokosok, hanem a kiegészítő a döntő jelentőségűek. A míg a kisgazdákat kellően meg nem védi a kormány, hasztalan minden törekvés: a terméseredmények megjavítása nem fog sikerülni. (Helyeslés.)

A gazdasági szakismereteket terjesztani kell és e miatt javítandó a gazdasági szaktanítás. A husz méter mázsás termésátlag Németországban nem a német földnek, hanem a német gazdasági szakoktatásnak tulajdonítható, amely elsőrangú. Mintát vehetnénk róla s ezzel kapcsolatban parasztnők számára háztartási iskolákat állíthatnánk fel, mint a milyen Poroszországban már hetvenöt van, de nálunk csak egygyel kísérleteznek Kecskeméten.

Természetesen egy 33 millió netto földművelési budgettel egy ilyen nagy mezőgazdasági ország ügyeit intézni nem lehet és az ellenzék is tartozik elismerni, hogy a míg nagyobb anyagi erőt nem bocsájtanak a földművelésügyi miniszter rendelkezésére, az helyesebben nem is gazdálkodhatik. Az ellenzék az alsófokú gazdasági szakoktatás kérdését a magyar nép jólétének kérdésének fogja tekinteni. (Helyeslés.) és állandóan felszínre is tartja,

Muzsa Gyula: Ugy van! Ugy van! (Derűtség.)

Pajzs Gyula: A gazdasági ismeretek terjesztésének gyakorlati alapra való helyezését és a felsőbb mezőgazdasági szakoktatásnak az egyetemi tantervbe való kapcsolását kérte a földművelésügyi minisztertől.

A bortermelés számára meglehetősen nagy — 2,300.000 koronás segélyt állapított meg a földművelésügyi miniszter, de a tervezett borközpontokba csak hegyi borokat szándékozik beengedni.

Serényi Béla gróf: Nem egészen így van.

Pajzs Gyula: Hogy méltóztatott mondani?

Serényi Béla gróf: Nem kizárólag hegyi borok számára.

Pajzs Gyula: Igaz, hogy a hegyi bortermelés válságos helyzetben van, de a homoki bortermelés rovására még sem lehet a hegyi borokat favorizálni. Ha a miniszter ur lemond a homoki borok támogatásáról...

Serényi Béla gróf: Még nem mondtam le!

Pajzs Gyula: ...legalább a magunk részéről forszírozuk annak kivételét. Több százezer hektoliter borról van szó, amely milliókat ér.

Egy hang a baloldalon: Én kell hozni a kötelező borivást a hadseregben. (Derűtség.)

Pajzs Gyula követelte a boritaladó leszállítását, hogy a népet a mértéktelen pálinkaivástól leszoktassuk. (Helyeslés a baloldalon.) Nem fogadta el a költségvetést.

Turkovics Vladimir dr. horvát képviselő magyar nyelven a földművelésügyi tárca keretében különösen az erdészeti ügyekre vonatkozólag terjeszt elő kifogásokat, kéri azonban, hogy a Ház ezeket ne tekintse mint gravámeneket Horvátország részéről, hanem mint tényeket, melyek az idők folyamán célszerűtlenné és politikailag károsakká váltak.

Az elnök 10 perere felfüggesztette az ülést. Szünet után Forster Aurél sürgeti a szövetségi törvény reformját. A szövetségi demokratikus haladást és fejlődést szolgálják, azért ajánlja őket a kormány figyelmébe. A javaslatot nem fogadja el.

Jákó Géza elfogadja a költségvetést különös tekintettel arra, hogy a mostani adóviszonyok között nem lehet minden gazdasági szükségletet kielégíteni. Felhívja a kormány figyelmét az érdekelt tisztviselők jogos kívánságaira.

Mihály Tivadar felszólalása következett volna ezután, de az idő előrehaladottságára való tekintettel a Ház megengedte neki, hogy beszédét holnap mondassa el.

Elnök az ülést háromnegyed 2 órakor bekezesztette.

Hol végezték ki a vértanukat?

— Új nyomok a veszthelyen. — Tudományos kutatás. — Török Aurél véleménye. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 28.

A veszthelyen folyó ásatások ügyében ma jelentős fordulat történt, amely reményt nyújt arra, hogy a vértanúk sirjainak felkutatására irányuló igyekezet és fáradozások végül is eredményre fognak vezetni és az országnak módjában lesz teljes pozitívítással valami nagy szabású emlékművel megjelölni azt a helyet, ahol az 1848-iki szomorú történelmi tragédia lejátszódott. A veszthely bizottság felkérésére tegnap Aradra érkezett Török Aurél dr. udvari tanácsos, az európai hírvéregész és anthropologus, ugyszintén a kivégzés két új szemtanuja is, akiknek egybehangzó véleménye az eddigiektől eltérő, más helyet állapít meg a tragédia helyéül. A bizottság miután egész délelőtt alaposan szemügyre vette a vár melletti területet a két szemtanu nézetét elfogadta és úgy határozott, hogy az ásatásokat a megjelölt helyen haladéktalanul megkezdi. Ez a hely a Zsigmondháza vezető száraz hid közelében, körülbelül kétszáz méternyire, fekszik az országúttól. Török dr. javaslatára elhatározták azt is, hogy a várost megkéri hirdessen sürgősen országos pályázatot a veszthelynek valami grandiózus emlékművel való megjelölése iránt. Az ásatások tehát rövid időn belül újra kezdetüket veszik és valószínű, hogy mihamarabb, esetleg már pár napon belül, napfényre kerülnek a vértanúk csontjai.

A veszthely bizottság mai működéséről a következőkben számolunk be:

A várban.

A bizottság tagjai ma reggel kilenc órakor öt kocsival indultak el utjukra. Az első kocsiban Török Aurél dr. ült Varjassy Lajos polgármesterrel. Résztvettek továbbá Barabás Béla dr., a tizenhárom bizottság elnöke, Varjassy Árpád, a Kölcsey egyesület elnöke, Kovács Vince kulturtanácsnok, Juhász Ferenc és Kun Bertalan

nyugalmazott főmérnök Kolozevárról, aki a kivégzésnek egyik szemtanuja volt és bosszu éveken át Aradon is lakott. Az édes apja a városnál volt évtizedeken át hivatalnok. Kun, aki ma nyolcvannégy éves, de meglepő memóriával és szellemi frissességgel rendelkezik, a veszthely körüli munkálatokat állandóan figyelemmel kísérte a hírlapokból és nemrég írt a polgármesternek, hogy ő határozottan emlékszik a kivégzés helyére és megtudná azt mutatni. Varjassy polgármester azonnal levelet intézett a Kolozevárott lakó főmérnökhöz és felkérte jöjjön el Aradra és legyen segítségére a bizottságnak. A bizottsággal ment továbbá Oródy Nándor nyugalmazott glogováci jegyző is, aki 1849. október 6-án, mint tizennégy éves fiú, végignézte a kivégzés egész lefolyását. Oródy tegnap jelentkezett Kovács Vince tanácsnoknál, aki nagy örömmel fogadta.

A bizottság elsősorban a várhoz hajtatott, hogy megállapítsa azt a helyet, ahol a négy vértanút agyonlőtték. Katonai térképék és egykori hiteles feljegyzések alapján a bizottság megállapította, hogy az agyonlövés a hatos számú kaputól jobbra húzódó vársánc elején történt.

A kivégzés helyén.

A várból a bizottság a veszthelyre hajtatott. A hajtatott a Zsigmondháza vezető úgynevezett száraz hidon és balra fordultak. Rövid ideig halattak — az obeliszk még messze fehérelt — mikor Kun Bertalan, Kovács Vincével ült egy kocsiban, hirtelen megragadta a tanácsnok kezét:

— Állítsa meg kérem a kocsit. Ez az a hely, ahol a bitófák állottak. Itt végezték ki a vértanukat.

A kocsik megállottak. És ugyanabban a pillanatban Oródy, aki az egyik hátsó kocsiban ült: szintén elkiáltotta magát:

— Körülbelül ezen a helyen történt a kivégzés. Én a hidon állottam, tisztán láttam az egészet. Két-háromszáz méternél nem volt távolabb tőlem.

A bizottság valamennyi tagja leszállott a kocsiról és körülfogták az öreg Kun Bertalant, aki megilletődve állott a történelmi nevezetességű helyen. A nyolcvannégy éves aggyastyan élénk frissességgel kezdett beszélni:

— Ugy emlékszem, mint hogyha ma történt volna. Igaz, hogy felnőttem ifjú voltam már: huszonkét éves. A katonák itt négyszöget alkottak. Nekem sikerült a hátuk mögé kerülni. Alig pár lépésnyire voltam Damjanichtól. Tisztán láttam mindent. Mielőtt a bitófa alá állott volna, leoldotta fekete nyakkendőjét és átadta a néhány lépésnyire álló katolikus papnak. Nem a szerb papnak. Azt mondotta németül:

— Tisztelendő uram adja át ezt a feleségemnek. Megérdemli. Jó keresztény volt mindig.

Török dr. több részletkérdést intézett a két szemtanuhoz és ezek meglepő egybehangzósággal feleltek. Befolyásolásra pedig nem lehet szó, mert Oródy meglehetősen nagyot hall, úgy, hogy semmiesetre sem tudhatta, mit mond Kun Bertalan.

A bizottság tagjaiban az a hit vert gyökeret, hogy a két szemtanu véleménye a kivégzés helyére vonatkozólag a legnagyobb valószínűséggel bir. Ebben a következő kis epizód még jobban megerősítette őket:

Egy koros ószhaju, egyszerűen öltözött, férfi lépett oda a társasághoz:

— Megbocsássanak az urak — mondta. Tárnokai Gábor vagyok, volt vasutas. Talán segíthetek én is a kivégzés helyének megtalálásában.

A bizottság tagjai meglepetéssel vették körül Tárnokit, aki ezeket beszélte el.

1872-ben a debreceni ezredben szolgáltam. A nyári hadgyakorlatok itt folytak le Arad körül. Egy napon Lippa felé meneteltünk. Felde-ritő szolgálatot teljesítettünk. Mikor a száza-dunk a hidra ért, a századosunk, Szalay Imre egyszerre balra vezényelt, épen erre a helyre, hol most az urak állanak. A kapitány megállított bennünket és így szólt:

— Fiúk, vegyétek le a sapkákat és mondatok el egy imát. Ez az a hely, ahol a kilenc tábornokot kivégezték.

Megilletődés vett rajtunk erőt. Levettük a sapkákat és imádkoztunk. Köztünk szolgált mint önkéntes Bartók Lajos, az azóta elhunyt költő és író is. Bartók megkérte a századosot, engedje meg neki, hogy elszavalja a „Talpra magyar“-t. Szalay kapitány a legnagyobb örömmel engedte meg és a honvédszázad áhítatos lelkesedéssel hallgatta a szabadság szent dalát. Megjegyzem, hogy a százados megemlítette, hogy édesapjával, aki negyvennyolcban honvédfőhadnagy volt, évekkal ezelőtt itt járt és apja akkor mutatta meg a helyet neki.

Tárnoki szintén a lapokból olvasta, hogy a bizottság ma Török Auréllal kimegy a vesztőhelyre és miután most Aradon lakik, felhasználta az alkalmat, hogy segítségükre legyen a hely megtalálásában.

A vesztőhely-bizottság a két szemtanu és Tárnoki előadása alapján megjelölte a helyet, mint a kivégzésnek legvalószínűbb területét, ahol a kilenc bitófa állott. Az a hely — amint már említettük — a Zsigmondháza vezető száraz fahídtól balra az országúttól mintegy kétszáz méternyire fekszik.

Hol folytatják az ásatást?

A bizottság ezután azt a helyet kereste fel, amelyet Waschek Ferenc dr. budwitzi volt katonaeorvos jelölt meg a kivégzés helye gyanánt. Juhász Ferenc muzeumi őr a múlt hetekben nála járt és a katonaeorvos egykori térképeken feltüntetett jegyzetek és jelek alapján igyekezett megállapítani a kivégzés területét. Az ő véleménye szerint az akasztás a szárazhídtól balra nagy távolságban egészen a vár területét övező nyárfasor közelében folyt le, ahol most egy kis tanya áll. Ugy Kun, mint Oródy a leghatározottabban kijelentették, hogy a budwitzi orvos tévedésben van és teljesen kizárt dolog, hogy a vértanuk kivégzése az országúttól ily nagy távolságra történt volna.

A bizottság beható eszmecsere után abban állapodott meg, hogy az ásatásokat elsősorban a Kun és Oródy által megjelölt helyen fogják megkezdeni és csak amennyiben az ásatások itt eredménnyel nem járnának, akkor térnek át a Waschek által körülírt helyre.

A bizottság javaslatai.

Miután a Waschek dr. által körülírt hely-lyel is végeztek, a vesztőhely bizottság Török Aurél dr. indítványára a következőket határozta el:

Megkeresi Arad város törvényhatóságát az iránt, hogy az ásatásokat a fent leírt sor-rendben haladéktalanul megkezdesse, illetve folytattassa. Másodsor, hogy a kivégzés helyének emlékekkel való megörökítése céljából sürgősen országos pályázatot hirdessen a vá-ros, hangsúlyozva, hogy az emlékmű mine-műsége tárgyában a művészek fantáziájának teljes szabadságot biztosít és megfelelő pá-lyadíjakat tűz ki a művészek megjutalmazására.

Kimondotta továbbá a bizottság, hogy Var-jassy Lajos polgármester és Varjassy Árpád kir. tanácsos ama eljárását, hogy három vértanú családját a tábornokok földi maradványai-nak átengedése céljából megkereste — helyes-

lőleg tudomásul veszi, egyben felkéri őket, hogy a máshol eltemetett három másik vértanú maradványainak megszerzése céljából a szük-séges lépéseket szintén tegyék meg.

Török Aurél dr. az ásatások eddigi rend-szere és módja felett teljes elismerését fejezte ki és kérte, hogy továbbra is a megkezdett módon folytassák a kutatásokat. Az agg tudós egyébként határozottan megígérte, hogy mi-helyt az újabb ásatások kezdetüket veszik újólag lejön Aradra és személyesen fogja irá-nyítani a dolgot. A bizottság élénk örömmel vette tudomásul Török Aurél dr. ígérését.

Beszélgetés Török Aurél dr.-ral.

Munkatársunknak alkalma volt a vesztő-helyről való visszatérés után beszélgetést foly-tatni Török tanárral. Arra a kérdésre, valószí-nűnek tartja-e a sírok és a csontok feltalálá-sát, ezt válaszolta:

— A szemtanuk annyira egybehangzóan jelölték meg a kivégzés helyét, hogy az ása-tások a legszebb remény jelében indulhatnak meg újból. A sírokat okvetlenül fel lehet is-merni, mert a különböző földrétegek összeve-gyülése által okozott elváltozások maradandók évszázadokon át. Sírdombokat természetesen nem fogunk találni, mert a kivégzetteket a földszínnel egyenlő vonalban földelték el, de a föld összetétel majd irányítást ad. Erős a hitem, hogy a hét vértanú maradványait meg fogjuk találni.

A legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozott a kitűnő tudós az ereklyemuzeumról:

— Nem is tudják, milyen kincset birnak ebben a muzeumban. Értékben és jelentőségben az ország többi vidéki muzeumai együttvéve meg sem közelítik az önökét.

Délben a bizottság tagjai ebédre ültek össze a Fehér Kereszt-ben. Török Aurél dr. a délutáni gyorsvonattal visszautazott Budapestre.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi polgári jótékony nőegylet április hó 29-én délután 4 óraker tartja évi rendes közgyűlését a városháza tanácstermében, amelyre ezuton is tisztelettel meghívja az érdeklődő kö-zönséget özv. Purgly Lajoné fővédasszony, egyesületi elnök.

(*) A Délmagyarországi Természettudományi Társulat választmányi ülése. Temesvárról jelen-tik: Szép számú hallgatóság előtt tartotta meg a Délmagyarországi Természettudományi Társulat a muzeumépület képtárában folyó hó 27-én rendes havi választmányi ülést. Mint mindig ilyenkor, ezuttal is egy érdekes előadás volt fénypontja ez ülésnek. Az ülésen Laky Mátyás dr. alelnök elnökölt. Megnyitó szavai után Steiner Simon dr. főtitkár felolvasta az előző ülés jegyzőkönyvét, melyet a választmány hitelesített. Majd következtek a folyó ügyek, mik közül néhány igen fontos. Ilyen első sor-ban a pályamű sorsa. Eműnek, melynek címe: A Deliblati Homokpuszta Flórája, már ez évi márciusában kellett volna megjelenni. De a főtit-kár sürgető levelére a mű írója, Wágner János aradi tanítóképzőintézeti tanár azt válaszolta, hogy bár a homokban már 15-ször, a környékén pedig 4-szer időzött egy-egy heti tartamon s bár több ezer példányt gyűjtött, köztük 200 eddig alig ismert növényt, mégis még 16 négy-szög kilométernyi tér maradt felkutatlanul; így hát ő a művet, ha csak komplikációt nyújtani nem akar, amitől irtózik, 2-3 év előtt be nem fejezheti. A választmány méltányolva ez érveket, kérvényt intézett a földmívelésügyi minisz-teriumhoz, hogy az a mű megjelenése határ-idejét 2-3 évre kitolja. A társulat elnökének, Joanovich Sándor főispán hathatós közbenjárá-

sának máris meg van a kívánt eredménye, mert a nevezett minisztérium, méltányolva a kérvényben felhozott érveket, a társulat kérését teljesítette. Radó Simon pénztáros jelentése után Gerő Vilmos, a vegyikísérleti állomás vezetője, tar-tott igen érdekes előadást. Érdekesen tárgyalta a különböző módszereket, mikkel a tej hamisi-tását legkönnyebben fel lehet ismerni; az ered-mény pedig az, hogy a hamisítások mindin-kább gyérülnek. Majd rátért a vízvezetési víz mangantartalmára és azokra az intézkedésekre, mikkel e víz vastalanítása mellett a mangan-okozta baktériumok is hatástalanná tehetőek. A választmány köszönetet mondott az érdekes előadásért. Szigeti Henrik dr. indítványára el-határozta a választmány, hogy legközelebb ván-dorgyűlést tart, valószínűleg Versecen; továbbá, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztert megkéri, hogy egy nagyszabású szkiopikon be-szerzéséhez a szükséges költséggel hozzájárul-jon. Ezzel az ülés véget ért.

Gyilkos irigység.

— Lelőtte a szomszédja fiát. —

Távirati tudósítás.

Kolozsvár, április 23.

A kolozsvári Kis-utca apró házai és apró existenciái között két módosabb házbirtokos versenyez egymással már évek óta. Irigykedve nézték az egymás vagyonosodását, jómódját Kelemen Péter és Orbán Domokos. Orbánnak kedvezett jobban a szerencse. Kosztosokat tar-tott, butorozott szobákat adott ki s a kültelki passzió lassankint fölvirágozott. Már házat is akar építeni Orbán, lebontatja a régit, hogy új magas kőházat emeljen a régi telken.

Kelemen nem jó szemmel nézte a szom-széd gyarapodását. Apró és kicsinyes kérdése-ken napról napra összeszólkoztak s állandóan kellemetlenkedtek egymásnak. Ma reggel Orbán Sándor kereskedelmi iskolai tanuló iskolába ment. Az Orbán-ház Kis-utca 52. szám alatt van, míg a Kelemené 56-ik számú. A fiúnak tehát el kellett mennie az ellenséges ház előtt is, amelynek éppen a kapuja előtt állott Kele-men Péter. Nem a legbarátságosabb szavakkal illette a tanulót s mikor délben hazafelé tar-tott, megismételte kijelentéseit, sőt inzultálta is a gyereket. Ez sirva futott haza s elpana-szolta a dolgot apjának.

Orbán felbőszítette a fiát ért sérelem s a tanuló fiúval együtt azonnal visszaroht a Kelemen-házhoz. Nem volt már seki az ajtóban mire döngetni kezdték a hatalmas kaput. A nagy zajra figyelmes lett az utca indiszkrét népe is csakhamar nagy közönség verődött össze az épületes látványosságon. Egyszer csak kinyílt a kapu, kiugrott rajta Kelemen s a kö-vetkező percben dörrenés és velőtrázó sikoltás hallatszott. Orbán Sándornak egyszerre véres lett a gyomra táján a ruhája.

— Meglőttek! — sikoltozott a szencsét-len fiú, aki a apja támogatásával hazaván-szorgott.

A mentők aztán megállapították, hogy szerencsére laza volt a revolvergolyó puska-pora s a golyó így csak a ruhán keresztül a bőrt furta át s belső részeket nem érintett. Csakhamar bekötözték a sebet, amely pár nap alatt begyógyul.

A rendőrség természetesen nyomban val-latóra fogta Kelemen, a merénylőt, aki azt adta elő, hogy az apa és fiú rátámadtak, üt-legelni kezdték s a saját maga védelmére sü-tötte el a fegyvert. A vizsgálatot megindítot-ták az ügyben s az iratokat áttették az ügyész-séghez.

Ujabb botrány Groedeléknél.

— Letartóztatott pénztáros. —

Távirati tudósítás.

Máramarossziget, április 28.

A Groedel bárók fakereskedő vállalatánál, a Tiszamenti Fakereskedelmi Részvénytársaságnál, amellyel megszületése óta már oly sokat foglalkoztak a lapok, ismét csunya botrány pattant ki. A cég feljelentést tett a fakereskedelmi részvénytársaságba olvadt Kratz, Hans és Kaufmann cég pénztárosa és két beltagja ellen, hogy a tranzakciónál a könyvek átdiktálása közben bűnös manipulációt követtek el. A feljelentésnek azonban váratlan következménye lett, mert a máramarosszigeti rendőrség a nyomozás adatai alapján nem a panaszoltakat, hanem Zinner Vilmost, a társaság pénztárosát tartóztatta le.

Az érdekes ügyről Máramarosszigetről a következőket jelentik:

A most kipattant, nagy port felvert szenzációt, nem kevésbé érdekes esemény előzte meg: amikor az 1907. évi pénzválság idején, Máramarossziget egyik számottevő és tekintélyes fakereskedő cége: a Kratz, Hans és Kaufmann cég erős rázkódtatást szenvedett. A nyomozó és az ország pénzügyét alaposan megrendítő válságban, mint megváltó Krózusok jelentek meg Groedelék, akik a megrögzött cégek egzisztenciájának megmentése címén, tranzakcióhoz fogtak, amelyből a Tiszamenti Fakereskedelmi Részvénytársaság formálódott ki.

A részvénytársaság Groedel-féle aranyai elgurultak, a reménybeli milliók pedig, ott maradtak Fortuna istenasszony bőség szarujában, bankók helyett, apróbb, nagyobb, tisztátalan és zsiros perek duzzadt aktaesemői ömlöttek a tranzakció részeseire.

Hosszadalmas, nem sok eredménnyel kecsegtető polgári perek tömegéből aztán, kipattant egy — *fenyítő feljelentés*. Somló Károly dr. máramarosszigeti ügyvéd, mint a fakereskedelmi r. t. meghatalmazottja, a rendőrfőkapitányi hivatalnál sürgős feljelentést tett Kaufmann Antal, a Kratz, Hans és Kaufmann cég pénztárnoka ellen, valamint a cég tagjai: Kaufmann Izrael, és Kratz Szender ellen.

A feljelentésnek az volt a tartalma, hogy Kaufmann Izrael és Kratz Szender bűnös manipulációkat követtek el a fakereskedelmi részvénytársaság könyvei körül a tételek átdiktálása közben. Jelezte a feljelentés bűnjelek eltüntetésének és a panaszoltak esetleges érintkezésének veszélyét s azért az eljárás azonnali megindítását kérte.

Ibrányi György rendőrfőkapitány, aki csak este érkezett haza Máramarosszigetről, azonnal intézkedett az érdekeltek kihallgatása iránt. A főkapitányi intézkedés folytán a korai éjszakai órákban megjelentek a rendőrfőkapitányi hivatalban Kaufmann Izrael, Kaufmann Antal, Kratz Szender, Zinner Vilmos a T. K. R. T. cégjegyzője, Blitz Mór, Groedel báró megbízottja, továbbá a jogi képviselők: Somló Károly dr., Heller Zsigmond dr., Klein Artur dr. és Kabán Lajos.

A rendőrségen történt kihallgatásokon, amelyek másnap déli 1 óráig tartottak, a panaszolt felek, a feltett kérdésekre a kellően igazoló felvilágosításokat adták és plausibilissá tették annak a vádnak a kérdésességét, hogy a fakereskedelmi részvénytársaság könyvei körül Kaufmann Antal bűnös manipulációkat követett volna el, a tételek átdiktálása közben, amennyiben a pénzek Zinner Vilmos cégvezető kezéhez folytak be s innen a könyvelés retortáin át jutottak a pénztárba.

Kevésbé világos feleleteket adott azonban Zinner Vilmos, a feljelentő részvénytársaság cégvezetője, sőt az eljárás folyamán alapos gyanu merült fel arra, hogy a részvénytársaság könyvelése körül folyt bűnös manipulációkban a cégvezetőnek része van.

Erre az is szolgáltatott alkalmat, hogy egy 1040 korona 64 fillérről szóló csek, amelynek összegét, sajátkezű aláírással történt elismerés szerint Zinner Vilmos vette fel, csak 540 koronával lett elkönyvelve, míg 500 koronát holt számlára könyveltek. A könyvben észlelhető és nyilvánvaló hamisítás pedig szintén Zinner irásának látszik.

Eme gyanúkok alapján, a rendőrfőkapitány Zinner Vilmost magánokirathamisítás, hamis yádaskodás és sikkasztás vádjával terhelve letartóztatta és a részvénytársaság lefoglalt könyveivel együtt, átkísértette a kir. ügyészség vizsgálóbírójához.

A máramarosszigeti kir. törvényszék vizsgálóbírója azonban tegnap délután, a kir. ügyészség véleménye alapján, szabadlábra helyezte Zinner Vilmost.

A szabadlábrahelyezés ténye abban leli magyarázatát, hogy a tanúk vallomásából és az előnyomozat adataiból kialakult vádak nem hivatalból üldözendők, a feljelentőkké vált tanúk pedig a panasztételre nem jogosultak.

A lefoglalt részvénytársasági könyveket a bíróság továbbra is őrizetében tartja s természetesen folytatódik az eljárás is, amelynek végeredménye ma még beláthatatlan.

Pálmay Ilka rajongója.

(Egy idegbajos asszony kitársága.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, április 28.

Pálmay Ilka néhány nappal ezelőtt, mint gyógyító kura működött egy szegény, idegbajos, szenvedő uriaszonymál. A művész Budán lakik a társalkodónőjével és telefonált érte, hogy jöjjön el azennel Vécsey-utca 4. szám alá, Fischl Simonéhoz, mert a nagyságos asszony beteg és Pálmay Ilkát óhajtja hallani.

Pálmay Ilka azt telefonálta vissza, hogy sajnálja, de idegen házakhoz nem szokott járni, hanem keressenek valami közös ismerőst s akkor szívesen áll rendelkezésére. Pár óra múlva már jelentkezett a közös ismerős, egy igen kedves lipótvárosi uriaszonymál, aki jól ismeri Pálmay Ilkát is és most már ez az urihölgy kérte fel Pálmayt, hogy jöjjön el egy beteg asszonyhoz, akinek egyetlen óhaja és vágya Pálmayt hallani, akinek rögeszméjévé vált, hogy csakis Pálmay Ilka hangja gyógyíthatja meg.

Most már nem habozott Pálmay Ilka. Társalkodónője és egy zongora-kísérő társaságában elment a beteg Fischl Simonéhoz, aki férjével és gyermekeivel a Vécsey-utca 4. szám alatt lakik. Fischl né egy 29 éves gyönyörű fiatal asszony, aki nagyon szerencsétlen és beteg, súlyos idegbaja van és azt mondta, szinte rögeszméje lett, hogy csakis Pálmay Ilka tanácsára hajlandó szanatóriumba vonulni s csak akkor fogad szót az orvosnak, ha Pálmay Ilkát elhozzák neki a lakására s ott a művésznek énekelni fog.

Pálmay Ilka pár nap előtt megjelent Fischlénél s akik jelen voltak a látogatásnál, soha sem fogják elfelejteni az idegbajos fiatal asszony örjögését, amikor Pálmay Ilkát meglátta a betegágya mellett. Orvosi könyvekben sok szó van ilyen betegségről, akiknek valami nagy és tántoríthatatlan rögeszméjük van, amelytől nem tángitanak. A szerencsétlen fiatal Fischl né Pálmay Ilkát akarta hallani és a művész, mint valami földöntúli orvos odalált az ágya mellé és három dalt énekelt a be-

tegnak. Egy franciát, egy magyart és egy németet. A beteg asszony magánkivül hallgatta Pálmayt, a többi jelenlevő pedig néman és ijedten szemlélte a fantasztikus jelenetet.

Az éneklés után a beteg megnyugodott, majd csendesen sirni kezdett és kérte Pálmay Ilkát, hogy ne hagyja el. Az orvos kérésére azután beszélgetni kezdett Pálmay a beteggel, majd pedig megkérte, hogy fogadjon szót és menjen szanatóriumba, ahol meg fog gyógyulni. A beteg azt mondta, hogy csak akkor megy szanatóriumba, ha Pálmay Ilka jelen lesz a szállításnál. A művész meg is ígérte, de nem tarthatta be a szavát, mert a husvéti ünnepekre sürgősen el kellett utaznia. A szép, fiatal, szerencsétlen Fischl né azonban mégis beleegyezett, hogy elszállítsák egy külföldi ideg-sanatóriumba. Azzal csalták oda, hogy Pálmay már ott van és várja.

Most külföldön van a szegény beteg asszony és remélik, hogy meg fog gyógyulni.

Az utolsó tanácskozások.

Interpelláció a sorajegy visszaélésekről.

Távirati tudósítás.

Arad, április 28.

A bécsi tárgyalásokat, amely az illetékes személyiségek ma délutáni elfoglaltsága miatt még egy nappal elhúzódnak, holnap minden valószínűség szerint befejezik s a sokféle találgatást végre meg fogják szüntetni azok a végleges megállapodások, amelyeket a miniszterek holnap délután valószínűleg magukkal fognak már hozni.

Maí politikai távirataink a következők:

Folytatják a bécsi tanácskozást.

Bécsből jelentik: Székely Ferenc igazságügyminiszter, aki tegnap este ideérkezett, ma délelőtt hosszabb tanácskozást folytatott Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnökkel. Délelőtt 10 órakor a két miniszter a közös hadügyminiszteriumba ment, a hova ugyanezen időben Bienerth báró osztrák miniszterelnök és Hochenburger igazságügyminiszter is megérkeztek. Az értekezleten Schönaich báró közös hadügyminiszter is részt vett. Az értekezleten a véderőreformról és a katonai büntető perrendtartásról folytatott tárgyalásokat nem fejezték be s a tárgyalások folytatását délutánra halasztották.

A tárgyalások délutánra tervezett folytatását azonban a résztvevő személyiségek egynémelyikének másnemű elfoglaltsága miatt holnap délelőttre halasztották. A tanácskozásoknak ebből az elhalasztásából azonban hibás dolog volna arra következtetni, hogy újabb nehézségek forognak fenn. A tanácskozások az eddigi keretek között normális mederben folynak és kizárólag az anyag nagy terjedelmére vezethető vissza, hogy a tanácskozásokat ma nem fejezték be. A tárgyalások azonban holnap minden valószínűség szerint befejeződnek.

A miniszterelnök és igazságügyminiszter holnap délután szándékoznak visszatérni Budapestre.

A Pool szerződés.

Budapestről jelentik: A képviselőház közgazgatási bizottsága holnap tárgyalja a Pool-szerződést, melynek előadója Lévy Lajos báró. Az ellenzéki tagok elhatározták, hogy az esetben, ha Lévy önként nem lép vissza az előadói tisztségtől, holnap tüntetőleg távoznak az ülésről, de a képviselőház nyílt ülésén annál nyomatékosabban juttatják kifejezésre álláspontjukat.

Huszár Károly interpellációja.

Budapestről jelentik: Huszár Károly, a sárvári kerület országgyűlési képviselője ma délelőtt interpellációt jegyzett be az osztály-

sorsjáték fölarusítói részéről elkövetett visszaélések tárgyában. Huszár Károly az interpelláció keretében több bankház visszaéléseit fogja szótartani.

Az általános, egyenlő, titkos választójog és a magyar választójogi reform.

E cím alatt a *Jogállam* most megjelent májusi füzetében hosszabb dolgozatban foglalkozik Nagy Miklós dr. választójogi reformmunkáival. Bevezetésül visszapillantást vet az állami élet fejlődésére abból a szempontból, hogy kinek kezébe van letéve az állam sorsának intézése. Kezdetben az uralkodó minden politikai hatalom; idővel azonban meg kell osztania e hatalmát a nemességgel, míg végül a rendiség megszűntével a polgárság lesz az államban a legfőbb politikai tényező, mely akaratát a nemzet képviselőitől a parlamentben juttatja kifejezésre. Ilyenformán a választójog nem egyéb, mint a nemzeti élet irányításának kötelessége, mely a nemzeti létnek mindig azt a tényezőjét illeti meg, melyben a nemzet értelmi és erkölcsi ereje a legmagasabb kifejlődésre jutott. Mert a nemzetnek ugyan szüksége van minden társadalmi rétegre, mely a nemzeti munkának részese, de a vezérszerep csak az a tényező lehet, mely legtöbbet adozik anyagiakban és szellemekben az állami életnek. Ez alapon vizsgálja szerző a magyar választójogi reform kérdését és konklúziója az, hogy ez idők szerint nálunk csak a választójog olyan kiterjesztéséről lehet szó, mely a magyarság és értelmiség eddigi hegemoniáját nem veszélyezteti. Szerinte a nemzet még nem elég erős és fejlett ahhoz, hogy az egyenlő általános választójog által akadálytalanul érvényesülő nemzetköziséggel és a nemzetiségekkel szemben megtudja védeni egységét. Intő példaként hozza fel erre nézve Franciaország és Ausztria közállapotait. Együttal kimutatja az általános, egyenlő, titkos választójogban rejlő benső ellenmondást és elvi következtetlenséget.

Ezek után a Kristóffy- és Andrássy-féle törvényjavaslatok beható bírálata kapcsán előterjeszti saját tervezetét, mely közvetlen választójogot adna először a r. tan. és sz. kir. városokban a legalább 10 kor. egyenes állami adót fizetőknek, egyebütt pedig, tehát a kis- és nagyközségekben azoknak, akik legalább 20 kor. egyenes állami adót fizetnek. Másodszor közvetlen szavazati joggal bírnának tekintet nélkül adójuk összegére a négy középiskolai, vagy ezzel egyenlő értékű képzettséggel bírók, végül az összes katonaviselték. Azenkívül az összes többi férfilakosság is bevonatnék az alkotmány sáncai mögé, amennyiben tíz ösválasztó választana egy közvetlen szavazót. Eszerint összesen 2,008.389 közvetlen és 2,090.040 ösválasztó volna, vagyis — habár a szavazati jog nem is volna egészen egyenlő — de a politikai jogok minden 24. évét betöltött férfira kiterjednének. Figyelmet érdemel a tervezet annyiban is, hogy a pluralitás aránytalanságai nélkül is sikerül a magyarság és értelmiség hegemoniájának biztosítása, mert az összes közvetlen szavazóknak 57,4%-a magyar volna az eddigi 56,2%- helyett.

Ismerteti továbbá az 1848-as választójogi reform történetét, melyből kiderül, hogy Kossuth maga is meglehetősen mérsékelt álláspontot foglalt el a választójog kérdésében és idézi pár hónappal a reform életbelépte utáni közállapotokról Kossuthnak híres július 2-iki beszédét, melyben inkább csalódásának, mint megelégedésének ad kifejezést.

A választókerületek jelenlegi, a magyarságra hátrányos beosztása helyett új, méltányos és a magyar faj államfőntartó szerepének megfelelő beosztást kíván; a nemzetiségi periferiákra nézve pedig azt ajánlja, hogy kisterjedelmű városi és nagyobb vidéki kerületek által biztosítsák a magyar szupremácia.

Kívánja végül a képviselőkre nézve a 30 éves korhatárt és elfogadja a titkosságot is, de, miután egy esetleges törvénytelen kormány pressziója és a nemzetiségi és szociálista tömög terrorizmusa legsúlyosabban az intelligenciát érinti, csak az értelmiségre nézve, annál is inkább, mert a magasabb műveltségben van meg az egyedüli garancia a titkossággal való visszaélés ellen. A titkosságot tehát csupán azokra nézve tartja elfogadhatónak, akik esküdteképek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Trenk báró, operett. Kury Klára vendégfelléptével. (C. bérlet.)

Vasárnap: Délután: Babuska, operett. Este: Ingyenélők, eredeti népszínmű. Kury Klára vendégfelléptével. (A. bérlet.)

* Kury Klára vendégjátéka. Meleg ünneplésben részesítette Az erdészleány előadásán Kury Klárát a közönség. Krisztina szerepében a vérbeli szubrett minden megvesztegető attributumát színpadra vitte a kitűnő vendég és a siker nem is maradt el. Sok-sok őszinte taps jutott ki Kury Klárának, aki hálásan köszönte meg a publikum elismerését. A császárt *Delly* adta sok méltósággal és szívet. *Süttő* Mancinak szép sikere volt Josefine szerepében. Vass Jenő gyenge humoru Walperl szobája kevésbé tetszett H. G.

* Liszt ünnepélyek. *Budapestről* jelentik: A szeptember hónap 21 és 25 közötti napjaiban országos Liszt-ünnepélyek fognak lezajlani. Az országos rendező bizottság Zichy János gróf kultuszminiszter elnökle mellett tartotta meg ma első ülését. Az ünnepek színhelye a fővárosi Opera lesz és azokon a világ legnagyobb művészei, különösen Liszt tanítványai, vesznek részt. Az ünnepek védnökségét a király fogadta el.

* A Kölcsey-egyesület könyvtára szombaton zárva lesz. A legközelebbi könyvtárra hétfőn délután 4—5-ig lesz.

* Kury Klára — a Trenk báróban. Holnap harmadszor lép fel az aradi színházban Kury Klára, a színház illusztris vendégművésznője. A kiváló diva szombaton a Trenk báró-ban lép fel s Lidia grófnőt, egyik legkiválóbb alakítását, mutatja be a közönségnek.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap délután mérsékelt helyárak mellett először kerül színre Fall Leó nagyszerű operettje, a Babuska. Este Kury Klára felléptével az Ingyenélők című népszínmű van műsoron.

* Utánam! Bernstein Henryval egy kis baleset történt. A legutóbbi darabjával eddigi sikereinek színhelyéről átment a Comedie Francaisba, a franciák nemzeti színházába, a hol *Claretie* a direktor. A francia tradícióknak nagy politikai pártja van: a royalistákban, akik nincsenek ugyan elegenden a köztársaság fölforgatásához, de ahhoz elegenden vannak, hogy botrányokat tudjanak csinálni, ha akarnak. Most például megharagudtak, hogy a zsidó Bernstein bejutott a francia klasszikusok féltve őrzött szent csarnokába, a Comedieba és mint az a napilapokban olvasható volt, alapos botrányroszátot rögtönöztek. Mikor a zavarok nem akartak szünni, Bernstein maga vette vissza a darabot a Comédiától.

De ide hozzánk nem igen hatnak el a francia politika hullámai. Az aradi színház hétfőn színre fogja hozni a „Aprés moi”-t, amelynek magyar fordításban „Utánam!” a címe. Egy gazdag és előkelő pénzemberről van szó benne, aki tönkremegy és ezért öngyilkos akar lenni. De éppen az utolsó lelki vívódások pillanatában fog gyanút, hogy a felesége megcsalja. Leteszi tehát a revolvért, visszafordul a sir széléről és visszaön az életbe, hogy megtudja, érte-e szeplő az asszony hűségét. E körül fordul meg a darab, amely izgató és érdekes, mint a Tolvaj, a Baccarat, az Izrael szerzőjének bármelyik előbbi darabja.

Keszler és Keszlerné játsszák az „Utánam!” két főszerepét. Már meg is kezdődtek a próbák; a színház hétfőre tüzte ki a bemuta-

tót, amely kétségkívül a nyugodt és nagy siker jegyében fog lefolyni.

* Moziestély az Aradra érkező vendégek tiszteletére. Vasárnap országos jelentőségű események színhelye lesz Arad. Az ország minden részéről megérkeznek a jogászok, hogy a nagygyűlésüket megtartsák, ugyasint néhány száz idegent hoz Aradra a választójogi nagygyűlés is. Ezenkívül még hozzá fog járulni az idegenforgalom növeléséhez az országos fényképkiállítás megnyitása s a vasárnap délutáni football-mérkőzés is. A vendégek beözönlése már szombaton megkezdődik s a felsorolt események rendezői mindent elkövetnek, hogy az Aradra érkező idegenek mentől jobban érezzék magukat a város falai között. A vendégek szórakoztatásához az Apollo-színház is hozzájárul, amely szombaton és vasárnap ünnepélyes mozi-estélyeket rendez az idegenek tiszteletére. Ez alkalommal nagyszabású műsort mutat be az Apollo, hogy a vendégek is meggyőződhesse- nek arról, hogy az Apollo elsőrangú s válogatott produkcióival felülmulja nemcsak a vidéki, hanem a fővárosi mozgósínházakat is. 177

* Locusta. Néró császár vadállatias jellemét kegyetlen *sadista* tetteit jellemző mozgóképét mutat be új, nagyszerű műsoron az Uránia színház. Locustát, a méregkeverő nőt megbizsa Néró, hogy gyorsan öljön mérget készítsen, melyet egy rabszolganővel Dritaniának küldet. A mérget boros korsóban viszi a rabnő, akit utjában duhaj mulatozók tartóztatnak fel. Hiába való a rabnő esdeklése, magukkal cipelik a mulatozók és a fiatalság vezére tősztot mondva iszik a mérgezett borból. Bár pillanat alatt végez a szerencsétlennel a gyilkos mérge és az ifju szederjessé váló arccal holtan esik össze. A végzet úgy akarta, hogy az áldozat éppen a méregkeverő Locusta fia legyen. Mikor a haláleset híret megtudja, Néró állatias dühében halálra ítéli az anyát és úgy rendeli, hogy fia holtteste mellett kell magát megmérgeznie. A mesés kiállítású kép meg-rázó hatást gyakorol a nézőre és az Uránia diadalmas műsorai sorában is feltűnést kelt a nagyhatású dráma. 175

Turf-Mariska munkában.

— Tettenért zsebtolvajná. —

(Fővárosi levél.)

Budapest, április 28.

Az alagi lóversenyek első napján több zsebtolvajlás történt. Típpelő lóversenyhabituék óráját és láncát szedték el. Majd mindig akkor, mikor a futó lovak már-már a célnál tartottak s a közönség izgatottan tömegbe verődve, tolongva biztatta a vágató versenyző favoritokat.

A második napon ugyanigy történt.

D... detektivnek, aki a zsebtolvajok professzionátus gárdáját kitűnően ismeri, egy magas, hamvasszőke urinó tünt fel, akit mintha valahonnan ismert volna. Kifogástalan eleganciával mozgott a hölgy az előkelő helyeken, de a detektiv műértő szeme egész fellépésében mégis valami gyanusát velt szimatolni.

Kétségeit és tippjét egy kollegájával közölte, kai azonban sehogy sem akart vele egy véleményen lenni.

— Blamázs lesz a vége! — vélekedett az. — Én nem merek kikezdeni.

— Mindegy! Hát állsz modellnek. Ezt megpróbálhatod. Ha aztán téged is „megvág”, akkor majd másképen nézed.

— Jó! Hát hogy is csináljam a modellt?

— Nesze, itt van az arany óráim és láncom. Aggasd a mellényedre, jó feltűnőm. Aztán ott somfordálj ó nagysága körül. Ne busulj, hamar „megliláz” azt téged. A képed ugyis elég bárgyu... — No, ne!

— Biztos, hogy téged fog kiszemelni, de aztán résen légy, fogd tréfára...

— Ezt csak bizd rám!

Az aranyláncos detektív feladatához hiven, tényleg a gyanus bölgy körül somfordált.

— Start! ... hangzott most fel.

Mindenki a rács felé indult... vizsgató finisch igazolt.

— Ami detektívünk is egyszerre csak le látott, se hallott. Ott száguldott előre egészen az outsidere, a melyre ő is rábizott öt koronát.

— Most, most... lebuzták!

Kedvetlenül állott odébb. De mi ez?

Arany órája és lánc eltűnt.

Még magához se térhetett, ott állt előtte D... kollégája.

— No hát, ennyire vicsek lenni! Ha résen nem vagyok, ez a némbér még büntetlenül talál bennünket meglopni. De alaposan szemügyre vettem s abban a pillanatban fogtam meg, mikor az órával el akart húzódni. Meg van az óra is, ő is. Képzeld csak, a B. Mariska az, akit ez előtt két héttel Szliácsra vittem (vallomásra birta). Most egy vasuti rajzolóval (zsebtolvaj) akadt össze s ez tanította ki, de meg kell vallani, érti a dolgát!

Félévig huzodó lovagias ügy.

— Zubovics kapitány és Győrffy Gyula afférja.

Távirati tudósítás.

Budapest, április 28

Zubovics Fedor kapitány, a híres Afrika utazónak ismét afférja van. Győrffy Gyula országgyűlési képviselő az ellenfele. Félesztendő multja van ennek az afférnak, melyet a harcias kapitány felettes hatósága elé vitt és mint-hogy katonák is beleavatkoztak, a lovagias ügy háttérében lévő okokat senki sem ismeri.

Fél esztendeje, még afrikai útja előtt, komolyan összekülömbözött Zubovics Fedor kapitány Győrffy Gyula képviselővel. Levélváltás közben a kapitány megsértette Győrffyt, aki megnevezte segédjeit Lovászi Márton és Eitner Zsigmond képviselőket akik az elefántokra vadászó kapitánynak levelben adták tudtára, hogy provokálják felük nevében.

Erre a levélre válasz érkezett. Zubovics azt írta utba van hazafelé és otthon akár milyen elégtétellel szolgál. Hogy egy pillanatig se késsék az elintézés Győrffy segédjei a kapitány visegrádi kastélyába címzett ajánlott levélben azt írták meg másodizben is, hogy felük várva-várja és a hazaérkezés pillanatában rendelkezésére áll.

Hetek multak és Zubovics—Győrffy affér még mindig függőben volt. Végre Kállay Ubal és Förster Aurél képviselők megjelentek Győrffynél a kapitány nevében és jelentették, hogy az beteg és ezért haladékot kér és körülbelül egy hónapig, csupán egészsége helyreállításával lesz elfoglalva, nem tehet eleget lovagias kötelességének. Győrffy ezt tudomásul vette.

Ezek után azonban egy újabb fordulattal, egy újabb fejezettel gazdagodott a hónapok óta huzódott affér.

Békási Béla huszárszázados és Förster Lajos főszolgabíró levelet írtak Győrffynek, amelyben jelezték, hogy Zubovics előbbi segédei lemondottak és ők vállalták az ügy elintézését. Ezenkívül még azt is jelentették, hogy ismét halasztásra van szükség, mert Zubovics szolgálaton kívüli kapitány és azért a VI. honvédkerületi becsületbiróságnak tesz jelentést és ennek döntésétől teszi függővé a további teendőket.

Ez a nem várt fordulat meglepte Győrffyt, értesítette segédeit, akik időközben szintén hasonló tartalmú levelet kaptak Zubovics segédeitől.

tól. Elhatározták, hogy ennek a huza-vonának véget vetnek és egyoldalul felvett jegyzőkönyvvel felük részéről befejezettnek tekintik az affért. Jegyzőkönyvet vettek fel, melyben kijelentették, hogy felükre nem tekintik illetékesnek a katonai becsületbiróság döntését és ezért az ügyet a lovagiaság szabályai szerint befejezettnek jelentik ki.

A katonai becsületbiróság holnap foglalkozik Zubovics ügyével és kíváncsian várják annak állásfoglalását.

Egy újságíró beszélt Győrffyyel, aki kijelentette, hogy a dolgot egyszerűnek látja. Zubovics — ugymond — megsértett és most meg gondolta a dolgot, nem akar elégtételt adni. En nyugodt vagyok, mert az elégtételt meg fogom kapni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Országos jogászgűlés Aradon. Az egész ország jogászságának élénk érdeklődése kíséri azt a nagyjelentőségű eseményt, mely április 30-án Aradon fog lejátszódni. Az országos jogászgűlés impozánsnak mutatkozik, napról-napra több a résztvevő idegenek száma, a magyar jogászetet kitűnőségeinek lesz Arád a találkozóhelye. A vendégek zöme szombat este 7 órakor érkezik a budapesti gyorsvonattal. A rendezés mellett is felkéri az aradi bírói, ügyészi, pénzügyi, közigazgatási testületek tagjait, hogy 6 órakor a Hungária kávéház előtt gyülekezzenek, innen testületileg vonulnak ki a fogadásához. Este 8 órakor a Fehér Kereszt nagytermében filharmóniai hangverseny lesz a vendégek tiszteletére. A hangverseny keretében Wlassák Vilma, az aradi Nemzeti Színház művésznője magánénekszámokat fog előadni. A hangverseny után társasvacsora és ismerkedési estély lesz. Vasárnap délelőtt 10 órakor a Városháza dísztermében Baumgarten Izidor dr., koronaügyész helyettes előadást fog tartani „A bíró” címmel. Délután 1 órakor a Központi kávéház télikertjében banket lesz.

§ Az ellopott hagyaték. Rohács István pécskai lakos és tizenkét társa állott ma a bíróság előtt vádlottként. A vád ellenük az, hogy 1909. április havában Nagy Sándorné hagyatékából mindent elvittek, ugyszólván a ház egész berendezését úgy, hogy a tulajdonképeni örökösnek Dengl Bélánénak, aki Nagyné elhalálozásakor nem volt Pécskán, semmi sem jutott. A vádlottak erősen tagadnak, de számos bizonyíték szól Rohács István és a felesége ellen. A tárgyalást holnap délelőtt folytatják.

§ Elített zsarolók. Érdekes zsarolási pert tárgyalt ma a temesvári királyi törvényszék. Bauer János tekintélyes lippai lisztkereskedőnek százhusz korona követelése volt Nikoli János ottani gazdával szemben, amelyet sehogy sem tudott megkapni. Bauer erre azzal fenyegette Nikolit, hogyha nem fizeti meg az összeget, beperli. Nikoli János ekkor becsalta lakásába Bauer Jánost azon ürüggyel, hogy kötelezvényt ad neki és ott felesége és fia Athanáz segítségével rátámadt és fenyegetésekkel arra kényszerítették, hogy az utcáról behívott két tanu jelenlétében kijelentse, hogy Nikoli neki nem tartozik semmivel. Bauer azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hanem zsarolásért feljelentette Nikoliékat. A törvényszék a mai tárgyaláson Nikoli Jánost egy évi, feleségét nyolc havi, fiát Athanáz pedig hat havi börtönrre ítélte.

§ A nagyteremiai rablógyilkosság. Nagykindáról jelentik: A nagyteremiai rablógyilkosság ügyében a bűnvizsgálat befejeztetvén, a királyi ügyészség a vizsgálati iratok tartama alapján a vádiratot, mellyel Knab Ede ellen

gyilkosság és lopás büntette miatt emel vádat, már elkészítette és a vádtanácsához áttette. Minthogy pedig vádlottnak védője, Schwartz József dr., ügyvéd, a vádirat ellen kifogásokat adni nem fog, ezen erős széles körökben élénken érdeklődő bűnügy, melyben nem kevesebb mint 107 tanut fognak kihallgatni, már a május hó első felében tartandó temesvári esküdt-széki ciklus alkalmával, valószínűleg május hó kilenc, tíz és tizenegyedik napján kerül főtárgyalásra.

§ Elített parbajozók. Budapestről jelentik: Nemrég a Lipótvárosi Kaszinóban a bakkozás hevében Halápi Frigyes gyógyszerész és Tuszkau Valdemár összeszólkoztak, mire az utóbbi odaszólt ellenfelének:

— Aki a bankból zsetonokat lop, az hallgasson.

Persze — mi lenne más a folytatás — pof és párba. Halápi ütötte arcul Tuszkaut, ez pedig provokálta a gyógyszerészt. Az affér szereplői pisztolyal álltak ki s itt már nem esett nagyobb baj, csak még annyi, hogy a felek bíróság elé kerültek párviadal vétsége miatt. A járásbiróság úgy Halápit, mint Tuszkaut 8—8 napi államfogházra ítélte, a mit mindketten sokallottak s feletbezést jelentettek be. Ma aztán a törvényszék, amely Tóth Ernő kir. táblai bíró elnöklésével tárgyalta az ügyet, épen ellenkező nézetet nyilvánított.

— A nyolc nap — mondotta ugyanis ki a bíróság — nemcsak [hogy nem sok, de a jelen esetben nagyon is enyhe büntetés s csak azért nem mérhetünk többet a vádlottakra, mert a kir. ügyész megnyugodott volt.

Szóval, a másodbiróság helybenhagyta az első ítéletét — kénytelenségből.

A földalatti tolvajok.

Távirati tudósítás.

Budapest, április 29.

Az idén nyáron olyan ankét ül össze Budapesten, amilyen még nem volt Magyarországon, ahol pedig se szeri, se száma az ankétéknek. Nálunk semmiféle közügyet egy tucat ankét nélkül nem tudnak nyélbeütni s minden késelemnek az az oka, hogy bizottságok, albizottságok agyonankézik az égető kérdéseket.

Most azonban olyan országos értekezlet készül, amely első a maga nemében nemcsak itthon, de aralyre a külföldön sem találunk példát. A nyári ankéten sem a gyermekvédelem, sem a sajtószabadság, sem a hazai fürdők föllendítése, sem a cigárkérdés nem jön szóba, hanem a tolvajok kerülnek szőnyegre. Illetőleg nem maguk a tolvajok, mert nem lehet őket megfogni (és éppen ez a baj), hanem csak a tolvajok dolga, még pedig az aranytolvajok dolga.

Magyarország tudvalevőleg aranytermő ország, amely annyi kincset hoz fölszínre a bányák mélyéből, hogy az európai államok közül csak Oroszország aranytermése gazdagabb. Sőt az első helyen állana Magyarország, ha nem volnának aranytolvajok, akik a kincsek egy részét elsikkasztják a statisztika árgusszeme elől.

Régi baja ez már a hazai aranybányászatnak. Az aranytolvajok oly nagy számmal vannak s olyan furfanggal dolgoznak, hogy szinte lehetetlen ellenük védekezni. A legnagyobb ellenőrzés mellett is lopnak a munkások. Az aranyat olyan helyre rejtik el testükön, illetőleg testükben, hogy a legtöbbje ennek következtében megbetegszik s idő előtt elpusztul. Ezek az ugynevezett magántolvajok. Az idén feltűntek azonban a bandák, akik amerikai rendszer szerint fosztogatják az aranybányákat.

Csak néhány hete adtunk hírt a nagybányai kincstári aranybányában történt betörés-

ról, a hol a gonosztevők dinamittal, kötélletrával dolgoztak. A minap a Rudai 12 apostolbányamű egyik tárnájába akként törtek be, hogy egyik elhagyott tárnából ötven méteres üreget vájtak a kincsduz tárnáig, mint Monte Krisztó abbéja.

Az évek óta felgyülemlett panasz végre arra bírta a hazai aranybánya vállalatokat, hogy közös erővel védekezzenek az aranytolvajok ellen, a kiknek aknamunkája szinte válságba sodorja az aranybányászatot. A Rudai 12 apostolbányamű vezetőinek indítványára az idén júniusban országos értekezlet lesz Budapesten, a melyen az aranytolvajlás megállításának kérdését vitatják meg. Az ankéten elsősorban arról tanácskoznak, hogy milyen rendszabályokkal — természetesen titkosokkal — csalhatják kelepcébe a tolvajokat, másodsorban pedig arról lesz szó, hogy miképpen nehezsítsék meg a lopott arany értékesítését, mert most az aranycsempészség és orgazdaság virágzó mesterség az érben gazdag hegyvidékeken.

HIREK.

— **Az időjárás.** Változékony, hűvös idő várható, sok helyütt esővel és megélénkülő szelekkel. Sürgönyprognózis: Változékony, hűvös, sok helyütt csapadék, szeles. Déli hőmérséklet 15-6.

— **A király állapota.** Bécsből jelentik: A király egészen jól van, köhögése majdnem teljesen elmúlt. Alaptalan az a híresztelés, mintha Chiari neves gégespecialista a napokban újabb konzultációt tartott volna a király fölött. Chiari csak egyszer vizsgálta meg ő felségét, újabb látogatásra azóta nem volt szükség. A rossz idő miatt a király ma nem tette meg rendes kerfi sétáját. A király kedden Gödöllőre utazik, ekkor Budapesten csak egy fél órát időzk. Őfelsége Gödöllőről többször bemegy majd Budapestre.

— **Károly Ferenc József házassága.** Az utóbbi időben különböző hírek terjedtek el Károly Ferenc József főhercegnek, a magyar trón prezmptív örökösének házassági terveiről. Legutóbb azt híresztelték, hogy a főherceg még ez évben eljegyzi a román trónörökös leányát, Erzsébet főhercegnőt. Egy félhivatalosnak látszó bécsi jelentés most a következőket mondja:

Károly Ferenc József főherceg, aki most huszonötödik életévében van, a londoni koronázásról való hazatérte után fog először komolyan foglalkozni a nősülés kérdésével. A főherceg házasságára nézve eddig még nincsenek határozott tervek és az eddigi hírek csak kombinációk.

Ez a közlemény, ugylátszik, beharangozója akar lenni annak, hogy a főherceg eljegyzése a nyáron tényleg megtörténik.

— **Glattfelder püspök Aradhoz.** Aradváros törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűléséből Múlek Lajos dr. indítványára átiratilag üdvözölte Glattfelder Gyula csanádi püspököt kineveztetése alkalmából. A főpásztor a következőképp köszönte meg a megemlékezést: Arad sz. kir. város nemes közönségének! Arad. Hálás köszönettel veszem Arad sz. kir. város nemes közönségének szívélyes üdvözlését, melylyel engem csanádi Püspökké történt kineveztetésem alkalmából megörvendeztetni szives volt. A jó Istentől reám ruházott küldetés tudatában a gondjaimra bizandó hívek iránt való teljes szeretetből szívvel, lélekkel kívánok azon feladatok megoldásán dolgozni, melyek reám a csanádi egyházmegyében várakoznak. A midőn Arad város nemes közönségének nagy becsü átiratában azt a kérést intézi hozzám, hogy

egyházunk felvirágoztatása, hitük és vallásos meggyőződésünk megszilárdítása érdekében hathatósan közreműködjem, a bizalom eme megnyilatkozása lelkes örömmel tölt el és fokozott munkakedvet ébreszt lelkemben. A hívek irányítására, az ifiúság valláserkölcsei nevelésére irányuló főpásztori működésemet, nemkülönben a közjóra szánt közremunkálkodásomat bizalommal ajánlom a nemes közönség támogatásába, az aradi plébánia egyház kegyuri hajlandóságába és pártfogásába. Fogadja a nemes közönség kiváló tisztelettel nyilvánítását. Budapest, 1911. évi április hó 25-én. Dr. Glattfelder Gyula, s. k. legk. kin. csanádi püspök.

— **Az aradi új állomásparancsnok.** Néhány héttel ezelőtt megirtuk, hogy Németh Gyula ezredes, aradi állomásparancsnok nyugalomba vonul és ez alkalommal katonai érdeméremmel tüntette ki a király buzdó és hű szolgálata elismeréséül. Németh ezredes helyére Hegedüs Ede őrnagyot nevezték ki. A térparancsnokság az a szerve a katonai hatóságnak, amely leg-sűrűbben érintkezik a polgári felekkel. Eddig az aradi térparancsnokok mindig a legszívélyesebb módon tárgyaltak a hozzájuk forduló polgársággal; Hegedüs Ede előzékeny egyénisége elég garancia arra, hogy ez a kellemes érintkezési metódus továbbra is fennmarad.

— **Katonai előléptetések.** Lapunk legutóbbi számában közöltük a májusi katonai előléptetéseknek az aradi helyőrség tisztikarára vonatkozó részét. Ehhez most pótlólag még a következőket jelentjük: Boeriu János 33. gyalogezredbeli alezredes a 13. hegyi dandárhoz helyeztetett át. A lugosi 8. honvédgyalozredben, amelynek egyik zászlóalja Aradon állomásozik Trepák János, Kürthy Géza és Csapó Lajos hadnagyok főhadnagyká. Zöld Béla, Stöcklein Lajos, Novák Dezső, Kettenstock Miklós zászlósok hadnagyokká léptek elő, míg Weiner Májer hadnagy-gazdatiszt főhadnagy-gazdatiszté lépett elő.

— **Hivatalos új menetrend,** mely érvényes 1911. május 1-től, Aradon Ingusz I. és fia hirlapterjesztő vállalatánál kapható. Telefon 517. szám. 1957

— **Az orosz-kinai konfliktus.** A Lokalanzeiger pétervári tudósítója ma arról ad hírt, hogy az orosz kormány óriási előkészületeket tesz a Kinával megvívandó háborúra, Kokoveev pénzügyminiszter Párisba utazik és ott nagy hadi kölcsönt vesz fel. Ugyanekkor a hadügyminiszter a keleti határra megy és elkiséri őt a tengerészeti miniszter is, hogy együttesen megsejmeljék a keleten elhelyezett csapatokat. Stolypin miniszterelnök Pétervárra való hirtelen visszatérését is azzal okolják meg, hogy a minisztertanács sürgősen kénytelen foglalkozni a háboru esetén teendő intézkedésekkel. Gueskow, a birodalmi tanács tagja kijelentette a Ruskoje Slovo mukatársa előtt, hogy a helyzetet Kelet-Ázsiában nagyon kritikusként tartja, szerinte a kínai háboru veszedelme már a küszöbön van.

— **Az országos fényképkiallítás vendégeinek fogadtatása.** K. Lippich Elek miniszteri tanácsos, a kultuszminiszterium művészeti ügyosztályának vezetője, ma táviratban bejelentette az aradi fotoklubnak, hogy szombaton este 7 órakor Aradra érkezik, s másnap, mint a kiállítás fővédnöke résztvesz az ünnepélyes megnyitáson. A klub tagjai a vasutállomáson fogadják a vendégeket s aztán behajtatnak a Központiszállodához, ahol az ismerkedési estélyt tartják. Az estélyen étlap szerint történik a vacsora. A kiállítást szombaton délután a sajtó munkásai megtékitik.

— **Az új csanádi püspök felszentelése.** Budapestről jelentik, hogy Glattfelder püspök felszentelése május 14-ikén lesz az egyetemi templomban.

— **Az aradi Közlöny új zsebmenetrendjét** vasárnap lapunkhoz mellékeljük. Az új menetrend, amely az utazó közönségnek már évek óta szinte nélkülözhetetlen utmutatója, most kibővülve jelenik meg. Az Arad—kikindai új vasut menetrendje és az Aradot érdeklődő vonalakon történt menetrendváltozások a legnagyobb pontossággal megtalálhatók az Aradi Közlöny zsebmenetrendjében, amelyet minden előfizetőnk díjtalanul kap meg.

— **Lujza hercegnő pöre.** Brüsseltől jelentik: Ma kezdődött meg Lujza hercegnő pöre a belga állam ellen, harminc millió frank kiadása iránt. A tárgyalás a nyilvánosság kizárásával kezdődött meg. A pör nagyon sokáig fog elhúzódni s nagyon valószínűnek látszik, hogy a per folyamán Vaughan bárónót is ki fogják hallgatni.

— **Kolerabacillusok a Ferenc-csatornában.** Zomborból jelentik: Az újabb orvosi vizsgálatok megállapították, hogy a Dunával kapcsolatos Ferenc-csatornában kolerabacillusok vannak. A hatóságok figyelmeztetik a lakosságot, hogy a csatorna vizének használatától tartózkodjék.

— **A mikalakai postaügynökség.** Tóth mikalakai polgár aláírásával ma panaszos levelet kaptunk, amelynek főbb részei a következők: Mikalaka községnek, amelynek négy és fél ezer lakója van, hosszú utánjárásokkal egy évvel ezelőtt sikerült a nagyváradi postaigazgatóságtól postai ügynökséget kieszközölni. A postaügynökség nagy könnyebbsége volt a lakosoknak és kitűnően prosperált is az ügynökség, amelynek vezetésével a postaigazgatóság Szabó György mikalakai állami elemi iskolai tanítót bízta meg. Közben Szabórol ki-derült, hogy váltókat hamisított és most le van tartóztatva. Azóta természetesen a postaügynökség vezető nélkülmaradt s a postaigazgatóság az ügynökséget e miatt meg is szüntette. A postai küldeményeket most az aradi pályaudvarról irányítják Mikalákára és mindenki előtt tisztán állhat, hogy az ilyen postai közvetítés milyen nehézségekbe és milyen idővesztésbe kerül. Megtörtént, hogy fontos ajánlott levelet és csomagokat csak három nap múlva kaptunk kézhez Mikalakan. Ez az állapot tovább tart-hatatlan. Kérjük a tek. szerkesztő urat, legyen olyan kegyes és igyekezzék ujságja súlyával kieszközölni, hogy Mikalaka község lakossága újra megkapja a postaügynökséget.

— **Nő a szövetségi igazgatóságában.** A Sep-rős és Vidéke Fogyasztási Szövetkezet múlt havi közgyűlésén az igazgatóság tagjai közé választotta be Paikert Henriknét, Paikert aradi földbirtokos nejét. Ezt a kereskedelmi társaságok életében meglehetősen ritka választást bejelentették az aradi törvényszéknek, mely tudomásul is vette és a cégjegyzékbe bevezette az új igazgatót. Paikertné ma megjelent a törvényszéken igazgatói aláírásának hitelesítése végett.

— **Letartóztatott kereskedő.** Budapestről jelentik: A rendőrség ma letartóztatta Hirschbein Sándor kereskedőt, Moskovitz Józsefnek, a Moskovitz Farkas cipőgyár r. t. üzletvezetőjének feljelentésére. Zsarolás vádját emelte Moskovitz a kereskedő ellen, aki a Moskovitz-cég Rákóczi-úton feloszlott cipőraktárának helyiségét bérelte és ott nagyszabású konfekció üzletet rendezett be. A háziur ez ellen tiltakozott, mert a házban már előbb volt egy hasonló üzlet is beperelte Moskovitzékat 40 ezer korona kártérítésért. Hirschbein néhány nap előtt megjelent az üzletvezetőnél és hajlandónak mutatkozott tízezer korona ellenében hamis tanuvalomást tenné a részvénytársaság javára. Az üzletvezető színelg elfogadta az ajánlatot, de értesítette róla a rendőrséget. Ma reggel, mikor Hirschbein megjelent nála, letartóztatták.

— **Vörös családi dráma Budapestről** jelentik: A főváros közelében levő Üllő községben

egy földműves-családban szörnyű dráma történt. Tóth János gazda agyonlőtte hat éves János és öt éves Iréa nevű gyermekeit s azután magára sütötte a fegyvert. Az apa és fia azonnal meghalt, a leány a halállal vívódik. A gyermekek Tóth első feleségétől valók, a második felesége a gyilkosság idején nem volt otthon. A szerencsétlen család iránt a községben nagy részvét nyilvánult meg.

— Robbanás a gyógyszerárban. Páris-ból jelentik: A Rue Villiers sarkán levő gyógyszerárba beállított egy fényképész és vegyiszereket vásárolt a fotografálás céljaira. Ott mindjárt a gyógyszerárban össze is keverte a vásárolt holmit, de vigyázatlanul csinálta, mert a keverék felrobbant. A fényképészt az explozió darabokra tépte és a gyógyszerár két alkalmazottja is súlyosan megsebesült. A robbanás ereje egészen elpusztította a gyógyszerár berendezését.

— Fegyverszünet Mexikóban. El Pasóból jelentik: A szövetséges csapatok és a felkelők közti fegyverszünetet további öt nappal meghosszabították. — Nogalesból jelentik: A felkelők körülzárták Mazatlan városát. A vonatok nem közlekedhetnek, mert a felkelők felgyújtották a hidakat.

— Megőrült diák. Budapestről jelentik: A Tavaszmező-utcai gimnázium VI. osztályában ma az előadás alatt Janicsék János tanuló felugrott a helyéről, a katedrához rohant és a tanártól azt kérdezte, vajjon tudja-e, hogy ő a trónörökös fia, akit Józsefnek kell szolítani, mert különben lelővi. A tanár látva, hogy a szerencsétlen ifju megőrült az iskolai orvosért küldött, aki szülei lakására vitte a beteg gyermeket. Janicsék apja egy nyugalmassal főszolgabíró, kijelentette, hogy fia a tulságos sok tanulás és olvasás következtében már hónapok óta idegbeteg.

— Szinesznő és szakácsné. Szabadkáról jelentik: Borbély Lili, a szabadkai közönség kedvenc primadonnája tegnap délelőtt néhány percre mint vádlott szerepelt a szabadkai járásbíró előtt. Ismeretes, hogy néhány héttel ezelőtt egy meglehetősen ügyetlenül kísérelt csalást követtek el Borbély Lili nevében. Akkor a primadonna többek előtt annak a gyanújának adott kifejezést, hogy egy sovány, fekete, csunya nő volt a tettes, aki pedig nem lehetett senki más, mint Sebők Róza, Havas Emil dr. eselédje. Sebők Róza nem hagyta annyiban a dolgot és rágalmaszást követően bepörölte a művésznőt. Időközben megkerült a Borbély Lili családja s a mai tárgyaláson, amelyen a művésznő képviselőjében Temunovich Zoltán dr. jelent meg, kölcsönösen kimagyarázódtak az ügy. Temunovich dr. megállapította, hogy a szakácsné se nem sovány, se nem fekete, de még csak csunya sem, így tehát nem is vonatkozhatott reá a primadonna állítása. Erre a lojális kijelentésre Sebők Róza, illetve a képviselőjében megjelent Havas Emil dr. visszavonta a vádat.

— Brutális szerető. Budapestről jelentik: Már régebbi idő óta együtt élt Fialka Mátyás 10 éves napszámos egy cselédleánnyal. A leány észrevette, hogy a barátja el akarja hagyni, ő azonban ebbe nem akart belenyugodni és azt akarta, hogy vegye feleségül Fialka. Hogy a leányt lerázhassa magáról Fialka, gonosz és állatias tervet eszelt ki. Azt mondta a leánynak, hogy jöjjön ki a rákospartjai erdőbe, ott majd megbeszéljük a teendőket. Fialka előre összehesztelt a barátjával, akikkel együtt lesben állott az erdőben. Mikor a leány kijött az erdőbe, hatan rárohantak és erőszakot akartak rajta elkövetni. A szerencsétlen

leányt a földre teperték és tetteleg is bántalmazták. Maga Fialka is segített. A leány sikoltozni kezdett, mire a gonosztevők megijedtek és elszaladtak. A leány a rendőrségre ment, ahol kinyomozták az összes bűnösöket. Letartóztatták Fialkát és hat barátját, névszerint: Vég Józsefet, Kovács Sándort, Győre Ferencet, Várent Józsefet, Kőlesei Jánost és Révai Mihályt.

— Kettévágta a haragosa fejét. Bácsalmáson egy tizenhétéstendős gyerek egyetlen esapással megölt egy embert. Az áldozat meghalt, a gyilkost bevitték a szabadkai ügyészség fogházába. A gyilkosságról és annak előzményeiről ezeket jelenti bácsalmási tudósítónk: Schoblocher Félix 17 esztendős bácsalmási suhanc már régebbi idő óta haragszik Hanig György bácsalmási legényre, akinek azért volt ellensége, mert Hanig egyszer elagyabugyálta Schoblocher bátyját. Ezért az egész familia gyűlölettel nézett Hanigra. Megüzenték neki, hogy elverik, ahol érik. Tegnap az utcán találkozott Schoblocher Haniggal. A sötétben nem ismerte meg Schoblocher az ellenfelét, közelebb lépett tehát hozzá. Hanig nem akarta, hogy üldözze ráismerjen, azért elfordult. Abban a pillanatban, amikor megfordult, érte a halálos ütés. Schoblocher Félix állandóan egy kemény meggyfabottal járt, amelynek végére egy élesre fent balta volt erősítve. A balta élével sújtott Hanig koponyájára. Az ütés olyan erős volt, hogy a balta levált nyeléről és benne maradt Hanig fejében. Hanig eszméletlenül vágódott végig a földön, Schoblocher pedig hazaszaladt. Márton dr. községi orvos, akit elhívtak a beteghez, konstataulta, hogy Hanigot nem lehet az életnek megmenteni. Hanig ma hajnalra kiszivedett. A gyilkos legényt átszállították az ügyészség fogházába.

— Öngyilkosság a kapu alatt. Budapestről jelentik: Az Erzsébet-körút 38. számú ház kapubejárata alatt ma reggel fél nyolckor két revolverlövés hangzott el s utána eszméletlenül halálra válva zuhant a földre egy fiatal leány. A következő pillanatban lélekszakadva rohant a körút tulsó oldaláról egy fiatal ember a kapu alá s kétségbeesve sugdosta a már haldokló leány mellé térdelve:

— Mit tettél, mit tettél? Miért tetted ezt?

A revolverlövés hangjaira természetesen nagy néptömeg verődött össze a körúton; jöttek hamarosan a rendőrök s hívták a mentőket is, de mikorára a mentők megérkeztek, a szép fiatal leányban nem volt már egy csepp élet sem. Kiderült azután, hogy az öngyilkossá lett fiatal leány Dömök Ilona 22 esztendős magyar-kanizsai leány, aki ma reggel érkezett szülővárosából a fővárosba. Dömök Ilona régebben itt szolgált a fővárosban s akkoriban viszonyt kötött az Eckstein Bernát-féle hirdetési iroda egyik fiatal szolgálójával, akibe halálosan szerelmes lett. A szerelmes leányt még husvét előtt hazahívták a szülei Magyar-kanizsára s a szerelmesek azóta csak levélileg érintkeztek. Ám a várva-várt levelek is egyre ritkábbak lettek, majd végképpen elmaradtak, ami a fiatal leányt elkésesítette. Ugy látszik, hogy ez a körülmény érlelte meg benne az öngyilkosság gondolatát. Vonatra ült és felutazott a fővárosba, hogy itt kedvese szemeláttára legyen öngyilkossá. A vonattól egyenesen az Erzsébet-körút 38. sz. ház kapuja alá ment, előbb azonban egy hordár küldött az átellenben levő hirdetési irodába szerelmeséhez, kérve őt, hogy jöjjön át egy pillanatra hozzá. A leány megvárta, míg kedvese kijött az utcára s mikor megpillantotta, kétszer elsütötte a mellének irányzott revolvart. Az első golyó a bal kezének mutatóujját zuzta

szét, a második azonban a szívébe fúródott. A szerencsétlen teremtés mintegy fél óráig élt még s mire a mentők megérkeztek, meghalt. Holttestét elszállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

— Személyhitel nyugdíjképes tisztviselők és katonatisztek részére kapható előnyösen Szűcs F. Vilmosnál Arad, Karolina-utca 8. 1852.

— Francia illókövek legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 1450

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszáma:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	267
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	254
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— —	652
Nyomda	— — —	251

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A. J. Némi változással közöljük. Isten. (K. B.) Nem jó.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi piac árairól ezt a hivatalos jelentést kaptuk: 7—20 drb saláta 20 fill., 1 drb kalarabé 20—26 fill., 1 rakás kelkáposzta — fill., Tök — fill., Zöldborsó — fill., 1 kötés Spárga 80—80 fill., 1 kötés retek 6—10 1 drb. uborka — fill., zöld paprika — fill. 1 rakás spenót 6—10 fill., 1 rakás sóska 10—10 fill., paradicsom — fill., 1 kiló burgonya 6—9 f., 1 drb. káposzta 20—60 f., 1 kötés vörshagyma 6—8 fill., 1 kötés foghagyma 6—10 fill., 1 kötés zöldség 4—12 fill., 1 kötés zeller 4—20 fill., 7—8 drb. tojás 40 fill., 1 liter tej 18—26 fill., 1 csomótehén turó 8—12 fill., 1 liter tejfel 1'00—1'40 fill., 1 kiló vaj 2'00—3'60 fill., 1 drb rántanivaló csirke 60—1'50 fill., 1 drb csirke sütni 1'50—2'00 fill., 1 drb tyúk 2'20—3'00 fill., kappan — fill., 1 drb sovány liba 3'50—5'00 fill., 1 drb kövér liba 800—1200 fill., 1 drb sovány kacsa 150—250 fill., 1 drb kövér kacsa 500—700 fill., 1 drb pulyka 600—800 fill., 1 drb karfiol 30—50 fill., 1 kiló fehér kenyér 80 fill., 1 kiló barna kenyér 26 fillér, 1 kiló marha hus eleje 128 fill., 1 kiló marha hus hátja 152 fill., 1 kiló marha hus pecsenye 168 fill., 1 kiló borju hus 180 fill., 1 kiló borju szelet 240 fill., 1 kiló sertés hus 184 fill., 1 kiló zsir 192 fill., 1 kiló szalonna 192—240 fill., 1 kiló juhhus 120—128 fill., 1 kiló bárányhús 160—200 fillér.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 28.

A vetések a szükséges esapadékot megkapták, noha kiadósabb esőt vártak, azonban ez is nagy hasznára vált a mezőgazdasági állapotnak.

A gabonaüzlet irányzata az esős hírekre állanyhult.

Hírelt a mai piacon:

200 mm. buza	11.20—11.50
200 mm. tengeri	5.70—5.80
Zab	8.50
Arpa	8.20
Rozs	7.60

Az árak ötvenkilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, április 28.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínálat, vételkedv korlátozott, 200 mm. olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél sárlat	2 óra sárlat
Buza 1911. májusra	12.46—12.47	12.88—12.39
Buza 1911. októberre	11.50—11.51	11.44—11.45
Rozs 1911. októberre	9.29—9.30	9.26—9.27
Tengeri 1911. májusra	6.48—6.49	6.41—6.42
Zab 1911. októberre	7.50—7.51	7.43—7.54

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Apr. 28. —

Magyar aranyjárdék 4%	111.20
Magyar koronajárdék 4%	91.50
Magyar koronajárdék 8 1/2%	80.50
Magy. földt. kővény 4%	92.—
Magy. földt. kővény 4%	94.—
Magyar nyereségsorsjegy kölcsön	224.—
Magyar és szegedi sorsjegy kölcsön	158.—
Osztrák járadék papírban	92.80
Osztrák járadék eszt. b.	36.25
Osztrák járadék aranyban	115.25
Osztrák koronajárdék 4%	92.65
1888. évi osztrák államsorsjegy	182.—
Osztrák-magyar bankrészevény	19.20
Magyar hitelbank-részevény	823.—
Osztrák hitelintézet részvény	653.25
Osztr.-magy. államvasuti részvény	762.—
1875. évi osztrák arany (Napoleonkor)	19.—
1875. évi osztrák arany (Napoleonkor)	117.24
London vinta	239.82
Paris vinta	94.75
90 márkás arany	25.47

A Temesvári Lloyd-Társulat

személyesnek hivatalos árjegyzéke.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona árakban.)

1910. Apr. 28

Buza (szokvány-mínőség):

75 kilogrammos	11.00—11.05
76	11.10—11.20
77	11.20—11.30
78	11.30—11.40

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	10.90—10.95
Rozs	8.10—8.80
Arpa	7.65—7.70
Zab	8.50—8.60
Tengeri	5.80—5.90

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem

— Apr. 28. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 160—170 fillérig; fiatal közép páronként 240—300 kilogrammig terjedő súlyban 180—183 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164—168 fillérig.

Sertéselészettel: Apr. hó 25. napján volt készlet 22468 darab, Apr. 26. napján eladott 239 darab, Apr. 28. napján eladott 103 darab, április 27. napjára maradt készletben: 22365 darab. A készlet sertés elület irányzata csendes.

Felolós szerkesztő
BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZINHÁZ

Szombat, 1911. április hó 29-én:

C) bérlet. C) bérlet

Küry Klára vendégfelleléptével:

Trenk báró.

Operette 3 felvonásban. Jóka Mór regénye után írta: Willner A. M. és Bodanszky R. Fordította: Hervay F. Zenejét szerzette: Albini Félix.

SZEMELYEK:

Trenk Ferenc Beregi S.	Stecher	Benkóné.
Schwalbenau Küry Klára	Boillabaisse	Ajtay Odó.
Maricza Zalay Margit.	Trautenberg	Kulesár L.
Nikola Vass Jenő	Wurzbacher	Polgár S.

Kezdete este 7 és fél órakor.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, szombaton 1911. április 28-én:

1. Mozgófénykép-ujság. A hét világes méryei a helyszínen készült mozgófénykép-felvételekben. Az Apollo-színház állandó műsor száma. — 2. Trieszt. Gyönyörű természetutáni kép. — 3. Fel a lakodalmra. Vizjáték. — 4. A feleség szíve. Hatásos dráma. — 5. A ruha teszi az embert. Rendkívül kacagtató. — 6. — Kirándulás a Wetterhornra. Csodás svájci tájkép. — 7. Szegénység és szerelem. Színmű: Marcell Prevost elbeszélése után. — 8. Tontellini és Leo a fellegek között. Humoros.

Helyárak: Páholy tizenként 1 kor. Zártzék 1 kor. I-ső. hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 6, 8 és 9 órakor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre káisp nélkül megjelenni.

Saját zenekar.

Műsért ingyen kapni a jegyzedőknél.

Rubátir. — Buffet.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadtság-tér mellett.)

Ma szombaton 1911. április 29.

1. Mozgófénykép-ujság. Aktuális tört. — 2. A szerelem viat tör magának Bonózat. — 3. Kétszázötven év. Természet ut. n. — 4. Marczia. Történelmi dráma. — 5. Mária itthon marad. Bohózat. — 6. Vadászkiirt. Humoros. — 7. Kezege ur. a mázoló. Kacagtató bohózat. — 8. Locusta. Szenzációs dráma.

Előadások d. u. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fill.

Hétfőn:

A kissármási földgázforrás.

NYILTTÉR.*

Dr. Gross Aladár

Ügyvédi irodáját

május hó 1-étől

Luther Márton-tér 2. sz. alá

(Törvényszékkel szemben.) 1961

helyezi át.

Értesítés.

Lakásomat és műtermemet

május 1-étől

Lujza-utca 3-ik szám alá

helyezem át.

Balla Frigyes

St. Louis 1904. világkiállításán „Grand PRIX”.

6976—II.

Tisztítsd csak

Globus

Fémtisztítókivonat

a világ legjobb fémtisztító

Jobban tisztít, mint más fémtisztító-szer.

6917—1911. kh. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy egy előfordult veszeiségi eset következtében Aradváros területén levő összes kutyáknak f. é. április hó 1-től számított 40 napig kötve tartását vagy szájkosárral való ellátását rendelem el.

Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t.-cz. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földmívelési ministerium által 40.000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén: felhívom a közönséget, hogy a rendelet intézkedéseit pontosan betartsák, mert mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélkül szabadon járnak, a pecsér által elfogatni fognak s a törvény szerint kiadhatók nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal, mint I-sőfoku állategészségügyi hatóságtól.

Araden, 1911. évi április hó 1-én.

Sarlot,
főkapitány.

Uj czipő üzlet!

férfi, női és gyermek czipő kész raktár, mérték utáni megrendelések, czipő felsőrész készítése, tűzése

KLEIN JÓZSEF-nél

ARAD,

Petőfi-utca sarok.

Apró hirdetések.

„László.”

Levele van a főpostán, kérem vegye át. Üdvözet F....-tól. 1939

Egy csinos fiatal özvegy

oly fiatal ember ismeretségét keresi, ki őt szabad óráiban szórakoztatná. „Szépasszony” jelígre. 1953

Kiadó lakás.

Elköltözés miatt egy három szobás lakás minden mellékkeliséggel az első emeleten kiadó május 1-re. A lakás a Rákóczi-utcában van. Tudakozódni lehet a Lángkávéház főpincéjénél. 1952

Egy szép nagy

bolthelyiség kiadó Deák Ferenc-utca 40. szám. Ugyanott nagyobb mennyiségű ablaküveg házakhoz eladó. 1954

Elegáns butorozott

garconlakás, előszobával Erzsébetkirálynékorut 1a, azonnal kiadó. Bővebbet Krausz Paulin könyvkereskedésében. 1956

Ügyvédi irnokot

keres azonnali belépésre dr. Szőlősi Zsigmond Pécskán. 1960

Használt, de jókarban levő villanycsillárok

olcsón eladók. Cím a kiadóhivatalban. 1981

Egy jóforgalmu

és 82 év óta fennálló vegyeskereskedés vidéken házzal átadó. — Cím a kiadóhivatalban. 1771

Egy minden es cselédleány,

esetleg bejárónő azonnal helyet talál. Cím a kiadóhivatalban.

Úri pensio

kapható Erzsébet kir. körut 37. II. 15. Ebédkosztot családoknak kiadok. 1840

Kerpel Jzso

ajánlja 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 30.000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb áron. Üzleti könyvek, u. m. strazzák, naplók, stb. gyári raktára. Bonyilvántartási iverkéslete. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papirkereskedése Aradon. 1451

Kézóer könyvek

jutányos áron Pichler Sándor könyv-, papir- és írószerkereskedésében kaphatók Arad, Szabadság-tér 1. 1913

Gyermektelen házmesterpár

kerestetik, hol az asszony a lakás takarítását végezné lakásért és fizetés mellett. Kik szobalányi minőségben hosszabb ideig szolgáltak, előnyben részesülnek. Ajánlatokat „Tiszta” jelígre kérünk. 1795

Kovaszinon,

motorvasúti megállónál 9 katasztrális hold termő szőlő, kisebb részletekben is, igen olcsón eladó, lakóházzal együtt. Értekezni Arad, Kiss Ernő-u. 7a. 1894

Eladó

Fejsze-utca 8. számú építési telepen mindennemű faanyag, állványfák, építési szerszámok, régi fa- és vasablakok jutányos áron, ugyancsak keramit és cementlapok. 1891

Mod. rnül butorozott,

külön bejárattal szobát keresek, lehetőleg a Fő-ut közelében, május elsejére. Ajánlatokat „Szoba” jelígre a kiadóba.

Kiadó

Szabadság-tér 2. II. emeleten egy elegánsan berendezett, nagy, világos butorozott szoba külön bejárattal és légszuszívítással. 1712

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtárakat. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrássy-tér 16. Monarch Irógép. Képviseletből visszamaradt teljesen új 650 K helyett 500 korona. 555

Jég

háztartási célokra naponta házhoz szállítva 6, 8, és 12 koronás havi bérletben megrendelhető az „Aradi Jégtelep” jéggyáránál Petőfi-u. 7a. telefon 199 sz. 1823

Kiadó

utcai, különbejárattal, világos butorozott szoba, előszobával vagy anélkül. Megtekinthető csakis délután 12 órától fél 2 óráig vagy délután pont 4 órakor. Simonyi-utca 6-ik szám. 1920

Jóforgalmu vegyeskereskedés

más vállalat miatt azonnal eladó. Ujmikalaka, Fő-ut 13. 1917

Butor

egy szalon és más butorok jutányos áron kaphatók Boros Benitér 24. sz. 1938

Ügyesebb parádés kocsis

nőtlen, kerestetik urasághoz. Cím a kiadóhivatalban. 1793

Csillárok, Villamos felszerelések

legolcsóbban 1874

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban.)

■ Keresek ■

november 1-ére két 4 szobás

lakást.

Két lakásból álló földszintes épület előnyben részesítették.

Cím a kiadóhivatalban. 1940

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a

Baross parki

kioszkt

f. évi április hó 29-én

szombaton megnyitom.

Naponta cigányzene.

Bor, sörcsarnok. Cukrászda és hideg buffet. 1899

A közönség szives pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

BÁTORI JÁNOS,

Mihályi Gyula megbízottja.

Intelligens, ügyes, fiatal

napszabó

aki a mérték szerint készülő ruhák próbálásához is ért,

azonnali belépésre

felvétetik

Neumann M.

rnhatelepen, Arad. 1958

5723— 1911. kh. sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 9681/VII. D. 1911. sz. körröndelétével a faszesznek (Methyl alkohol) italok, gyógyszerek és illatszerek készítésénél azokhoz való keverését s ily italoknak, gyógyszereknek, illatszereknek stb. forgalomba hozatalát tiltotta, miután újabb vizsgálatok megállapították, hogy a faszesz izgató, kábító, sőt halálosan mérgező hatása. A ki ezen rendelet ellen vét és cselekménye vétéséget vagy büntetést nem képez az 1879 évi XL. t.-cz. 1. §-a értelmében kihágást követ el és 15 napig terjedő elzárással és 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetettik.

Sarlott Domokos főkapitány.

5—1911.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város központi választmánya ezennel közhírré teszi, hogy az aradvárosi választó kerületben az országgyűlési képviselőválasztóknak a folyó évben kiigazított és az 1912. évben érvényes bíró ideiglenes névjegyzéke, az újonnan felvettek és kiigazítottak névjegyzékével együtt az 1899. évi XV. t.-c. 146. és 151. §§-ai értelmében 1911. évi május hó 5-ik napjától kezdve, május hó 25-ik napjáig bezárólag a városház tanácstermében közszemlére kitétetik.

Ezen névjegyzék ellen az 1874. XXXIII. t.-c. 41. §-a (147.) értelmében felszólammal élni és ezen felszólamlás ellen észrevételt tenni lehet.

Az ideiglenes névjegyzék kiigazítása iránt a felszólamlások folyó évi május hó 5-ik napjától, folyó évi május hó 15-ig bezárólag, az azokra teendő észrevételek pedig folyó év május hó 16-tól május hó 25-ik napjáig Arad sz. kir. város polgármesterénél adandók be.

Arad sz. kir. város központi választmányának 1911. évi április hó 15-én tartott üléséből.

Varjassy Lajos s. k. polgármester, közp. választm. elnök

5—911. m. g.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a lovak és szarvasmarhák tulajdonosai f. évi április 24—29 és május 1—8-ika közötti időben kötelesek bejelenteni, hogy hány darab jószágot akarnak folyó évben a legelőre kibocsájtani.

A kik a belvárosban, Sarkad és Ujtelepen, Erzsébet városban, Sága Polturában laknak a kamarási hivatalban, a kik Gájban és a tanyákon laknak: a gájai alkaptányi hivatalban kell a bejelentést eszközölniök.

Figyelmeztetjük a gazdaközönséget, hogy a bejelentés alkalmával a legeltetői díjak előre lefizetendők.

Arad, 1911. április 24.

A városi tanács.

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

Mairovitz kőfaragó telepen.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legolcsóbb árt. 4407

Értesítés.

Megnyilik a hó 30-án

Lippa-füredi vendéglő,

amely Lippához negyed
órai távolságra van.

Lóvasúti közlekedés egész nap
történik. Gondoskodva van kitűnő
ételek és italokról, melyeknek
árait a Lippa-Füredi fürdő igaz-
gatósága szabta meg a legmér-
sékeltebben. A nagyközönség szí-
ves pártfogását kéri

Propper és Krisán
bérlok. 1817

Költözők

figyelmébe ajánljuk

Klein Testvérek

hatóságilag engedélyez-
zett vizsgázott villany-,
gáz- és vízvezeték beren-
dezőket, hol mindennemű
berendezések, átalakítá-
sok és javítások a leg-
jobb és legolcsóbban ké-
szíttetnek, 1899

Hunyadi-u 1.
Telefon 707.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket
csillárokkal

együtt kedvező fizetési feltételek
mellett szerel és szállít 1789

KOCH DÁNIEL

villamoscsengő és telefonberendezési vállalata
Arad, Deák Ferencz u. 42.

Homok,

építkezési célokra

beton kavics

bármily mennyiségben

állandóan

kapható.

Pollák Sándor,
gőztéglagyár Mikalaka.
Telefon 5E-515. 976

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.
1856

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és bril-
liáns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vétetnek vagy más tárgyakra átcsereztetnek
TELEFON 438. TELEBRON 438.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Köztudomásu ma már,

hogy ruháinkat és fehérneműinket festés, tisztítás
és vasalás végett nem kell Budapestre vagy Bécsbe
küldeni, mert Aradon épp oly gyorsan és pon-
tosan készíti el a József főherceg-ut 9. szám
és Wesselényi-utca 35. szám alatt levő

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézet

ahol minden szakba vágó munkák elvégzése a figyel-
mes kiszolgálás mellett a legolcsóbb árért számíttat-
tik. Különösen nagy gond fordítatik **structollak, csip-
kék** festése és tisztítására. Szíves pártfogást kér-

Zsunkán Jenő.

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan elvégzettnek.

HELICAL- PREMIER KERÉKPÁR.

A legelőnyösebb
és a legértékesebb
kiállítás.

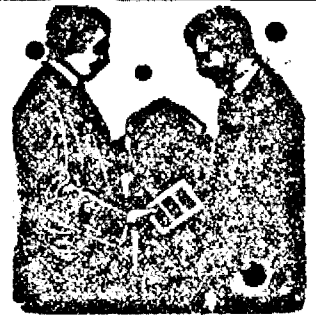
A legkötelesebb
művészies előállí-
tás.

Pompás árjegyzék
ingyen.

Premier-gyártmány. Eger, Csehország.

Képviselet: 6935

Kalmár József, Arad.

Brünni szövetek

ur ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári ára-
kon kaphatók:

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 6922

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők
egyesületének szállítja. Ha direkte a gyárból
veszi a fogyasztó ezen szűkségét, sok pénzt
takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek
mindenfélé áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Dus minta választék megtekinté-
sére bérmentve küldeték.

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Tavaszi és nyári

új szövetek, mosó delain, pompás mintákban; óriási választék. Kérjük
a n. é. közönséget, különösen a vidékről érkezőket, még mielőtt bevá-
sárlásait eszközölné, kirakataink megtekintését. Kivételes olcsó árak
kijegyezve oly cikkekről, melyek csak nálunk szerezhetők be.

Verseny-árak.

Selyem taftt Joupon minden
szinben, darabja K 11.60
Moire Joupon darabja K 8.50
„Herweth“ füző legújabb fazon
darabja K 7.00
Férfi és női zsebkendők partie
vétel folytán olcsó áron.

Szőnyegek maradékokban.

Ia. Pelüch Axminster szőnyeg
nagy és kisebb, csekély szövés-
bűbakkal — rendkívül olcsó áron.

Kelengyeárak — kész raktár, női ingek,
corsetták, himzett kész ágygarnitúrák.

Rosenblüh H. és Társa

Arad, Forray-utca sarok.

Autobusz és lóvasúti megálló.

Verseny-árak.

1861
Ösmert jó minőségű alsó lepe-
dők, még mindig a régi árhoz,
darabja K 2.80

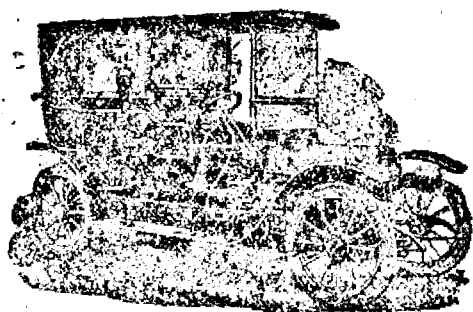
Női ingek, jó anyag, dus kézi-
himzéssel, darabonként K 3.30
utolérhetetlen olcsó ár.

Maradék vásznak 6, 64 és 66 fill.

Maradék chiffon 56, 66 és 70 fill.

la. cérnavászon maradékokban
K 1.45, 1.50 és 1.60.

A rendes forgalmi árhoz 30 szá-
zalékos megtakarítás.

Automobil kölcsönző vállalat

Telefon 816. sz.

Telefon 816. sz.

Aradon, Szabadság-tér 17. szám.

Városi és helyközi forgalomra kölcsön
ad minimális díjért elsőrangú

**Westinghouse gyártmányú
elegáns automobiloikat
a nap bármely szakában.**

Telefon, szóbeli vagy írásbeli megren-
delésre küld kitűnően képzett sofőrök
vezetése mellett automobiloikat.

Városi forgalomban fél óra 2 korona
50 fillér. — Vasuthoz 2 korona.

Vidéki turák megállapodás szerint. Vidékről érkező
megrendelésekre szintén küld kocsikat. ∴ ∴

Vasárnapi kirándulásokra előjegyzéseket elfogad.

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

Meghívás

az aradi és csanádi egyesült vasutak

részvénytársaság

XXX. rendes közgyűlésére,

mely Aradon, a részvénytársaság saját házában lévő igazgatósági helyiségben, 1911. évi május hó 28-án délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az 1910 ik év üzletéről.
2. A felügyelő bizottság idevonatkozó jelentése, ezzel kapcsolatban az 1910-ik évre vonatkozó üzleti zárószámadások és mérleg előterjesztése, a mérleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.
3. Határozat a tiszta nyereség hováfordítása tekintetében.
4. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok 10., 12., 17., 37., 38., 39. §§-ainak módosítása iránt.
5. Az alapszabályok 40-ik §-a értelmében kilépő három igazgatósági tag helyének választás utján való betöltése.
6. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.
7. Esetleges indítványok.

Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít, a részvények le nem járt szelvényekkel együtt 14 nappal a közgyűlés előtt

Aradon: a társaság főpénztáránál,

Budapesten: a Magyar Agrár- és Járulékbanknál,

Becsben: Schoeller et Comp. uraknál,

Berlinben: a Nationalbank für Deutschland, a Bank für Handel und Industrie és a Berliner Bankinstitut Joseph Goldschmidt & Comp. uraknál,

m/m Frankfurtban: a Dresdner Bank in Frankfurt a/M.-nál leteendők, hol azokról megfelelő elismervények adatnak.

Arad, 1911. április havában.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága.

1875

HOFFMANN SÁNDOR

ARADON, SZINHÁZ-ÉPÜLET.

Telefon szám 10.

Kérem a kirakatokat
megtekinteni . . . "

3 napig és míg a készlet tart, ki-
vételes olcsó árakban szerb vász-
nak, 15 színben, jól mosható, mé-
tere 22 kr.

Jól mosható ruhavásznak, remek színek,
fehér és fekete is, métere 35 krajcár.

Mosó delainek és crettónok legujabb min-
táiban 30 krajcártól feljebb.

Selyem batisztdk, 150 minta, olyan mint a
valódi selyem, métere 50 krajoár.

Feltűnő olcsóság! női hosszú
lüsster-köppeny, tegethof, szürke
és fekete színben 6.50 forint.